

การใช้เวลว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

สุนารี จุลพันธ์

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้คณะ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Leisure Time and Learning Style of Students in Faculty of
Industrial Education of Rajamangala University of
Technology Pra Nakhon

Sunaree Julapan

This Report is Funded by Rajamangala University of Technology
Phra Nakhon, Fiscal Year 2018

ชื่อเรื่อง : การใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์
 อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
 ผู้วิจัย : นางสุนารี จุลพันธ์
 พ.ศ. : 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร 2) เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และ 3) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 245 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยใช้วิธีการสุ่มเป็นระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Computing the Pearson) ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.08$, S.D = 0.64) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษามากที่สุดคือ กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ รองลงมาคือ กิจกรรมพักผ่อน กิจกรรมการเรียน และกิจกรรมสุขภาพ

2. ผลการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.30$, S.D = 0.02) เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด 6 ด้าน โดยอันดับ 1 คือ รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ รองลงมาคือ แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา แบบอิสระ แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยง ตามลำดับ

1.3 ผลการหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า พฤติกรรมการใช้เวลาว่างด้านกิจกรรมการเรียน ด้านกิจกรรมพักผ่อน และด้านกิจกรรม ปฏิสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับรูปแบบการเรียนรู้ทั้ง 6 แบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระดับ .01 ส่วนพฤติกรรมการใช้เวลาว่างด้านกิจกรรมสุขภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกเฉพาะกับรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Title : Leisure Time and Learning Style of Students in Faculty of Industrial Education of Rajamangala University of Technology Pra Nakhon
Name : Sunaree Julapan
Year : 2561

ABSTARCT

The purpose of this research was to 1) study the students' leisure time. 2) study the learning patterns of the students of the Faculty of Industrial Education. And 3) find out the relationship between leisure time and learning styles of the students of the Faculty of Industrial Education, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon. The samples of this research were Faculty of Industrial Education 245 students Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, were sampled stratified by stratified random sampling. Tools used in this research were questionnaire about the leisure time habits and the learning patterns of the students.

The results of the research were; firstly, the study of students' leisure time behavior. Rajamangala University of Technology Phra Nakhon showed that the leisure time of students The overall score was moderate. The student's leisure time is the interaction activity, followed by the leisure activity. Learning Activities and health activities. Secondly, results of learning models showed that learning styles of students of Faculty of Industrial Education Rajamangala University of Technology Phra Nakhon At the mean level. it was found that there were 6 mean scores in the mean. The first was the collaborative learning model. Independent, competitive, and avoided. Finally, Results of the relationship between leisure time and learning styles of students in Faculty of Industrial Education found that the behavior of leisure time in learning activities. Leisure activities There was a statistically significant positive correlation between the learning activities and the six learning styles at the .05 and .0.01 levels. There are positive relationships only with participatory learning models. At the .01 level of significance.

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาช่วยเหลือจากหลายฝ่ายที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ขอขอบพระคุณ นักศึกษาทุกชั้นปีของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครอย่างยิ่ง ที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัยที่ได้เสียสละเวลาตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยให้ถูกต้องสมบูรณ์

นอกจากนี้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่เสียสละเวลาในการทดสอบเครื่องมือวิจัยจนสามารถนำเสนอผลงานวิจัยฉบับสมบูรณ์นี้ได้

ผู้วิจัย

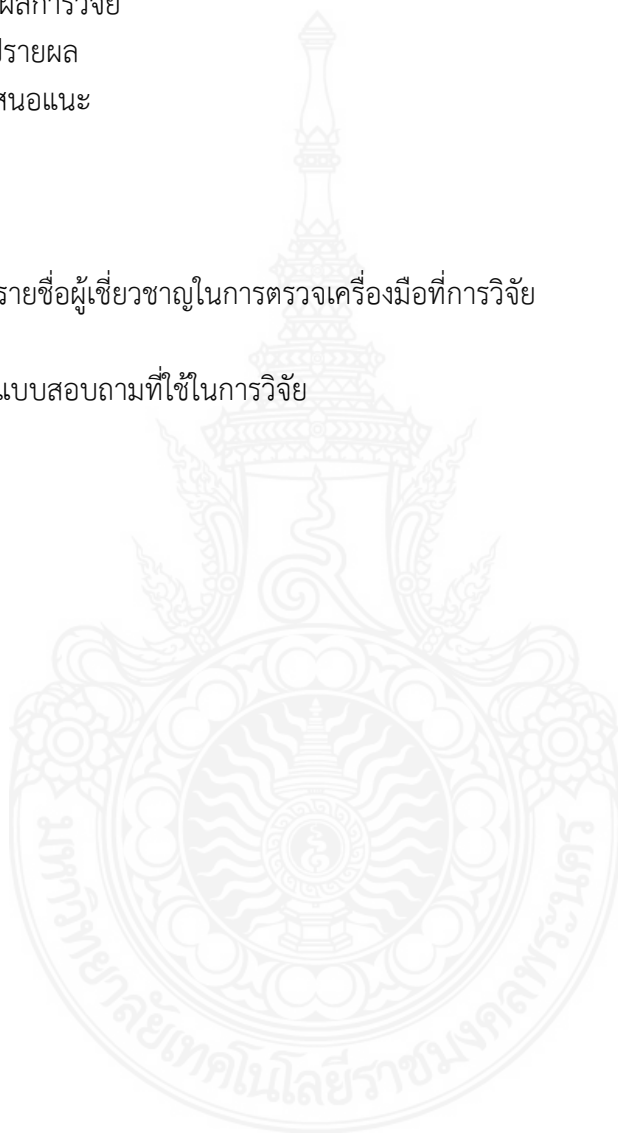

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
3. ขอบเขตของการวิจัย	3
4. กรอบแนวคิดในการศึกษา	4
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
1. พฤติกรรมมนุษย์	5
2. ความหมายของเวลาและความสำคัญของเวลา	8
3. หลักการใช้เวลาว่าง	10
4. การบริหารเวลา	16
5. รูปแบบการเรียนรู้	17
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	27
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	27
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	28
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	28
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	29
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
1. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาคณะ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	31
2. ผลการวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม	33
3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการ ใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา	33

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ 5 สรุปลผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	35
1. สรุปลผลการวิจัย	35
2. อภิปรายผล	36
3. ข้อเสนอแนะ	37
บรรณานุกรม	38
ภาคผนวก	40
ภาคผนวก ก	41
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือที่การวิจัย	42
ภาคผนวก ข	43
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	44
ประวัติผู้วิจัย	50

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวน ร้อยละ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	31
2	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของ นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พระนคร	32
3	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	33
4	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	33

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	องค์ประกอบระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม	7
2	อุปสรรคในการใช้เวลาว่าง	15

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวความคิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของการศึกษามากมาย อาทิ เช่น เปลี่ยนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นอาคารและสิ่งก่อสร้างเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงระหว่างผู้สอน ผู้เรียน และชุมชน เปลี่ยนจากผู้สอนที่เน้นการเป็นผู้มอบความรู้เป็นผู้ส่งเสริมหรือออกแบบการเรียนรู้ เปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนจากการเรียนรู้ในห้องเรียนเป็นการเรียนทางไกล หรือเรียนตามความต้องการของผู้เรียนโดยใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต และเปลี่ยนผู้เรียนจากนักศึกษาเป็นนักแสวงหาด้วยตนเอง เป็นต้น ประกอบกับในปัจจุบันนี้มีการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้นักศึกษารุ่นใหม่มีลักษณะที่แตกต่างจากนักศึกษารุ่นก่อนมาก โดยนักศึกษารุ่นก่อนปัจจุบันอยู่ในวัยทำงาน หรืออยู่ในช่วงวัยที่เรียกว่า คนยุคเทคโนโลยี (Generation Y) คือกลุ่มคนที่เกิดระหว่าง พ.ศ.2523-2540 โดยเติบโตมาในยุคเทคโนโลยีที่เต็มไปด้วยการสื่อสารผ่านอีเมลล์ เทคโนโลยีบนมือถือ อินเทอร์เน็ตและสื่อออนไลน์ เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในความคิดเห็นของตนเองสูง ส่วนนักศึกษารุ่นใหม่ คือกลุ่มคนที่เรียกว่าคนยุคดิจิทัล (Generation Z) คนที่เกิดระหว่างปี 2537 เป็นต้นมา เป็นคนอีกรุ่นที่เติบโตมากับเทคโนโลยีและสามารถใช้เทคโนโลยีได้ตั้งแต่เด็ก ทั้งใช้เพื่อพูดคุยสื่อสารกับพ่อแม่ ซึ่งคนในรุ่นนี้จะมีความสบายกว่ารุ่นก่อน เพราะพ่อแม่ของคนยุคดิจิทัลนั้น สามารถหาเงินได้มากกว่าพ่อแม่ยุคก่อนๆ นอกจากนั้นสภาพสังคมที่คนยุคดิจิทัลเกิดมา เป็นสังคมที่มีความฟุ่มเฟือย ดังนั้นลักษณะของคนสองรุ่นนั้น มีความคล้ายกันคือการเติบโตมาพร้อมเทคโนโลยีแต่สังคมแตกต่างกัน ทำให้วิธีการเรียนรู้แตกต่างกัน (วิทยา ชีวรุโณทัย, 2555) ดังนั้น รูปแบบการจัดการเรียนการสอนได้เปลี่ยนแปลงไป นักศึกษาไม่ได้เรียนเพียงแคในห้องเรียนที่มีครูยืนสอนหน้าชั้น นักศึกษานั่งฟังหรือจดตามที่ครูบอกเช่นในอดีต แต่มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลาย มีสื่อในรูปแบบใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมายที่จะช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา มีการนำเทคโนโลยีมาบูรณาการกับเนื้อหาสาระทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในลักษณะดิจิทัล จนในวันนี้เรียกกันว่าเป็น “การศึกษายุคดิจิทัล” ที่เราไม่อาจหลีกเลี่ยงได้อย่างแน่นอน (Mann, M. D., 2011)

สถานการณ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ของคนรุ่นใหม่ สภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันในยุคของข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยีเป็นส่วนผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษา ตลาดแรงงาน อาชีพใหม่เกิดขึ้น อาชีพเก่าบางอาชีพจะลดความสำคัญลง ปริมาณความรู้มีอัตราการเติบโตสูง ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ ส่งผลให้เกิดแนวโน้มที่ชัดเจนเกี่ยวกับความจำเป็นของกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งรูปแบบการศึกษาแบบเก่าอาจไม่สามารถรองรับการสร้างอาชีพให้กับคนรุ่นใหม่ตลอดชีวิตได้อีกต่อไป ผู้ประกอบอาชีพต้องปรับตัวและพร้อมเรียนรู้ใหม่อยู่เสมอ อุตสาหกรรมต้องพัฒนาทักษะของ

ลูกจ้างให้เหมาะสม รูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับยุคข้อมูลข่าวสารคือ รูปแบบที่สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ซึ่งมวลชนหมู่มาสามารถเรียนรู้ได้แต่ต้องเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความสนใจและความสามารถของแต่ละบุคคลด้วย ทำให้เกิดรูปแบบการเรียนรู้ใหม่ อาทิ หลักสูตรออนไลน์แบบเปิดสำหรับมวลชน (MOOCs) หรือช่องทางการเรียนรู้อื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นภาพ เสียง วิดีทัศน์ สื่อสังคม เกมส์ จึงนับเป็นโอกาสของคนรุ่นใหม่ในการเลือกรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้

การจัดการเรียนการสอนยุคใหม่นั้น นอกจากครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของแนวคิดหลักแห่งวิชาชีพครูและเนื้อหาสาระวิชาที่สอนแล้วยังจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อช่วยจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาเกิดทักษะ ความรู้ สร้างสรรค์ ประสพการณ์ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักศึกษาทุกคน รูปแบบการเรียนรู้ (Learning Style) เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมหรือลักษณะการจัดการเรียนการสอนต่างๆ ที่นักศึกษาชอบและคิดว่าเรียนได้ดีในสภาพนั้นๆ นอกจากนี้การพิจารณา รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาแต่ละคนยังเป็นพื้นฐานสำคัญในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

ช่วงเวลาในชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยนั้นใช้เวลาส่วนใหญ่ตามตารางเรียนในหลักสูตรและทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้น พฤติกรรมการใช้เวลาของนักศึกษาถูกแบ่งสัดส่วนตามภารกิจ หรือลำดับความสำคัญการเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงการใช้เวลาว่างและนิสัยการเรียน อันเป็นรูปแบบการเรียนรู้จากการมีพฤติกรรมที่ทำตามความสนใจ และความถนัดของแต่ละบุคคล จุดประสงค์ของการใช้เวลาว่างเพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากสิ่งที่เรียน ได้ค้นพบความสนใจที่สามารถพัฒนาทักษะและทัศนคติ เปิดโอกาสให้รู้จักตนเอง มีโอกาสปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น เสริมสร้างพัฒนาการทางสติปัญญา และมีงานอดิเรกที่เหมาะสม (จุฑารัตน์ ทิพย์บุญทรัพย์. 2553) ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้เวลาของนักศึกษาบางคน คือ การขาดความรู้และทักษะในการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ (ศักดิ์ภักดิ์ เฉลิมพุมพิงศ์, 2552) พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาส่วนใหญ่ชอบใช้เวลาในการพักผ่อน ใช้เวลาว่างหลังเลิกเรียนแล้วจะไปเที่ยวกับเพื่อนๆ ปัจจัยที่มีต่อการใช้เวลาว่างของนักศึกษามากที่สุดคือ การใช้เวลาว่างในการพักผ่อน (ปาริชาติ สืบศักดิ์วงศ์ และคณะ.2550) พฤติกรรมการใช้เวลาว่างจึงเป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้เกิดความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมในชีวิตของตน เพราะผู้เรียนเห็นความสำคัญและใช้ประโยชน์ของเวลาว่างเพื่อเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้ที่เป็นลักษณะเฉพาะตน

ในแต่ละวันการใช้เวลาว่างของแต่ละคนมีความแตกต่างกัน บางคนมีการวางแผนเป็นอย่างดี บางคนใช้เวลาเพื่อให้ผ่านไปในแต่ละวัน เมื่อสภาวะปัจจุบันมีแนวโน้มการแข่งขันในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านธุรกิจสูงขึ้น เพราะต่างคนต่างมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ เพื่อความอยู่รอดและการมีชีวิตที่ดีขึ้น ส่งผลถึงการมีเวลาว่างที่ลดลง บางคนยังขาดความรู้และทักษะในการใช้เวลาว่างที่มีอยู่น้อยนั้นอย่างชาญฉลาด สำหรับคำจำกัดความของเวลาว่างนั้น Kraus (1971) กล่าวว่า เวลาว่าง คือ เวลาว่างจากการทำงานประจำเวลาอนหรือเวลาที่ประกอบกิจวัตรประจำวัน ซึ่งประโยชน์จากการใช้เวลาว่างนั้น Mundy (1998) กล่าวว่า การใช้เวลาว่าง เป็นกระบวนการพัฒนาความคิดและพัฒนาความเข้าใจในการใช้

เวลาว่างของแต่ละบุคคลต่อตนเองในรูปแบบการดำเนินชีวิตและสังคมของตน เช่นเดียวกับ Dattilo (2002) กล่าวว่า การใช้เวลาว่าง เป็นการเปิดโอกาสแต่ละบุคคลเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตในการใช้ เวลาว่างซึ่งช่วยสร้างความเข้าใจในศักยภาพในการใช้เวลาว่างให้มีผลต่อคุณภาพชีวิต ดังนั้น การใช้เวลาว่างจึงเป็นกระบวนการซึ่งแต่ละบุคคลได้รับความพึงพอใจในการใช้เวลาว่างและตระหนักถึงผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการเรียนรู้ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการใช้เวลาว่าง เช่น กิจกรรมนันทนาการทักษะการแก้ปัญหา และการตระหนักในการเรียนรู้และเข้าถึงการใช้เวลาว่างเพื่อให้ได้รับสุขภาพที่ดีในช่วงวัยเรียนนั้น ไม่ว่าจะป็นระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษา เวลาที่ใช้หมดไปในแต่ละวันส่วนใหญ่คือการไปเรียน ซึ่งแต่ละสถาบันการศึกษาจะกำหนดเวลาเรียนไว้แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา ภายหลังจากการเรียน ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของผู้เรียนทุกคน ในช่วงเวลาที่เหลือจากการศึกษาเล่าเรียน จะเป็นช่วงเวลาที่แต่ละคนจะได้ทำกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งช่วงเวลาที่นอกเหนือจากการศึกษาในสถาบันศึกษานั้น นับได้ว่ามีความสำคัญ เพราะสามารถที่จะเพิ่มพูนศักยภาพหรือลดทอนประสิทธิภาพของบุคคลนั้น ๆ ได้เช่นกัน จะเห็นได้ว่า หากรู้จักใช้เวลาว่างในการดำเนินชีวิต ย่อมก่อให้เกิดการบริหารเวลาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เพื่ออาจารย์สามารถนำผลข้อมูลมาปรับปรุง ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงการศึกษาในยุคดิจิทัล

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

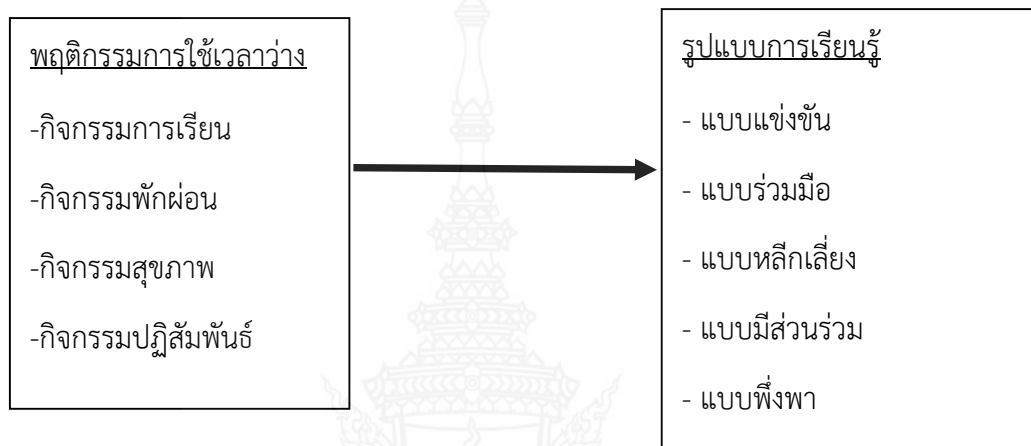
- 1.2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- 1.2.2 เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- 1.2.3 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- 1.2.4 เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตรของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

- 1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 634 คน (ข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, 2559)

1.3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัย ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 245 คน ซึ่งทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยใช้วิธีการสุ่มเป็นระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน

1.4 กรอบแนวคิดในการศึกษา

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 อาจารย์สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.5.2 ฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในงานวิจัยเรื่องนี้ โดยนำเสนอรายละเอียดตามลำดับดังนี้

1. พฤติกรรมมนุษย์
2. ความหมายของเวลาและความสำคัญของเวลา
3. หลักการใช้เวลาว่าง
4. การบริหารเวลา
5. รูปแบบการเรียนรู้
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. พฤติกรรมมนุษย์

พฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออกมีผลเกี่ยวข้องกับสังคมที่มนุษย์อาศัยอยู่ทั้งสังคมด้านชีวภาพ และสังคมทางกายภาพ ในขณะเดียวกันสังคมที่มนุษย์อาศัยอยู่ก็ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของมนุษย์เช่นเดียวกัน ดังนั้น สภาพสังคมที่แตกต่างกันย่อมมีผลทำให้มนุษย์มีพฤติกรรมที่แตกต่างกันไปด้วย นับตั้งแต่มีการปฏิสนธิ จนมีพัฒนาการก้าวหน้าขึ้นตามลำดับในแต่ละช่วงวัยจนกระทั่งตายไปในที่สุด สิ่งเร้าทางสังคมได้กระตุ้นกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ หล่อหลอมพฤติกรรมในการอยู่ร่วมกันซึ่งอาจมีทั้งพฤติกรรมในเชิงสร้างสรรค์ และพฤติกรรมในเชิงทำลาย

พฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นจากกลไกที่ซับซ้อนและเกิดขึ้นจากองค์ประกอบหลายประการเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน ดังนั้น การทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ในเบื้องต้น จึงควรที่จะต้องพิจารณาพฤติกรรมของมนุษย์ในลักษณะองค์รวมคือพิจารณาทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมที่มนุษย์อาศัยอยู่จึงจะสามารถเข้าใจถึงกลไกการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์ได้อย่างสมบูรณ์

ความหมายของพฤติกรรมมนุษย์

นักจิตวิทยาแบ่งพฤติกรรม (behavior) ออกเป็น 2 ชนิด คือ

1) Overt behavior หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกให้บุคคลอื่นมองเห็นได้ เช่น การยิ้ม การเขียน หนังสือ การเดิน ลักษณะหน้าแดง เป็นต้น

2) Covert behavior หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายใน บุคคลอื่นมองไม่เห็นแต่สามารถวัดได้ เช่น ความคิด ความรู้สึก ทศนคติ เป็นต้น พฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในนี้เราอาจวัดได้ง่ายๆ เช่น การสอบถามโดยตรงหรือวัดในระดับที่สูงขึ้นมา คือการสอบถามทางอ้อม เช่น การใช้แบบทดสอบ หรือการใช้เครื่องมือช่วยวัด เช่น การใช้เครื่อง G.S.R.(Galvanic Skin Response) วัดการเปลี่ยนแปลงของ

กระแสไฟฟ้าในบริเวณผิวหนัง ซึ่งโยงไปสู่การรับรู้เรื่องอารมณ์ของบุคคล เป็นต้น (ศิริภา จามรมาน และ ปนัดดา ชานาญสุข. 2541:1)

เวดและทาวริส (Wade and Tavris 1999 : 245) อธิบายว่า พฤติกรรมคือการกระทำของคนเราที่สังเกตได้

ซิมบาร์โดและเกอร์ริก (Zimbardo and Gerrig 1999 : 3) อธิบายว่า พฤติกรรมเป็นการกระทำของบุคคลเพื่อปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้

ลาเฮย์ (Lahey 2001 : 5) กล่าวว่า พฤติกรรมเป็นการประพฤติปฏิบัติของบุคคลที่สามารถสังเกตได้

Wofford, 1989 เขียนไว้ในหนังสือ Organizational behavior (อ้างถึงใน ธนวรรธ ตั้งสินทรัพย์ศรี, พฤติกรรมองค์การ, 2550:51-52) นักพฤติกรรมศาสตร์ ชื่อ Kurt Lewin ได้สรุปสูตรเกี่ยวกับการพิจารณาพฤติกรรมของบุคคลไว้ ดังนี้

$B = f(P, E)$ เมื่อ B = พฤติกรรม (Behavior)

f = ฟังก์ชัน

P = ตัวบุคคล (Person)

E = สภาพแวดล้อม (Environment)

จากสูตรดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า พฤติกรรมบุคคลเกิดขึ้นจากองค์ประกอบคือ ตัวของบุคคลและสภาพแวดล้อมที่ล้อมรอบตัวบุคคลนั้น ดังนั้น พฤติกรรมของบุคคลจึงสามารถทำนายได้จากลักษณะเฉพาะของบุคคลและสภาพแวดล้อมเช่นกัน นอกจากนี้ นักวิชาการได้สร้างโมเดลขึ้นมาเพื่อการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

สาเหตุของพฤติกรรม

สาเหตุของพฤติกรรมมาจากการกระตุ้นของพลังที่มาจากระดับจิตที่ต่างกัน จิตมนุษย์ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ (ศิริภา จามรมาน และปนัดดา ชานาญสุข. 2541:2-4)

จิตสำนึก (conscious level)

จิตใต้สำนึก (Subconscious level)

จิตไร้สำนึก (unconscious level)

จิตสำนึก ในภาษาทางจิตวิทยา หมายถึง พลังผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมและพฤติกรรมที่บุคคลกระทำนั้น บุคคลคนนั้นเข้าใจสาเหตุในการแสดงพฤติกรรม 100 % ตัวอย่าง เช่น คนไปกินข้าวเพราะหิว คนไปนอนเพราะง่วงนอน เด็กร้องไห้เพราะแม่ตีเจ็บ เป็นต้น พฤติกรรมในระดับจิตสำนึกจึงเป็นพฤติกรรมที่ไม่ค่อยเป็นปัญหาต่อตัวบุคคลนัก เพราะบุคคลเข้าใจสาเหตุของการกระทำของตนเอง

จิตใต้สำนึก หมายถึง พลังผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมและพฤติกรรมที่บุคคลกระทำนั้น เข้าใจสาเหตุของพฤติกรรมเพียงครั้งเดียว อีกครั้งหนึ่งไม่ค่อยเข้าใจนัก แต่ถ้าหากบุคคลผู้นั้นคิดอย่างจริงจัง เขาอาจเข้าใจสาเหตุของพฤติกรรมของเขาได้ ตัวอย่าง เช่น คนหลายคนมีประสบการณ์ที่พบปะคนบางคนเป็นครั้งแรก แล้วเกิดความชอบหรือไม่ชอบเป็นอย่างมากขึ้นได้ หรืออาจเรียกได้ว่าเป็น

พฤติกรรมแบบรักแรกพบ เช่น นายสมชาย พึ่งพอใจ น.ส.สมหญิง เพียงแวบแรกที่พบกัน พฤติกรรมนี้คงอธิบายได้ว่า น.ส.สมหญิง คงมีลักษณะบางประการที่เหมือนกับคนในอดีตที่นายสมชายชื่นชม อาจเป็นญาติพี่น้องแม่ หรือแม่แต่ดารารายานต์ แต่ในขณะนั้นนายสมชายนี้ก็ไม่ออกว่าทำไมจึงชอบ น.ส.สมหญิง แต่ถ้าเขาพิจารณาดีๆ สังเกต น.ส.สมหญิงไปเรื่อยๆ นายสมชายอาจพบการเชื่อมโยงตามลักษณะที่กล่าวข้างต้น พฤติกรรมที่มาจากสาเหตุของจิตใต้สำนึกนี้ โดยทั่วไปบุคคลไม่ค่อยให้ความใส่ใจที่จะสืบเสาะหาสาเหตุให้ถ่องแท้ จึงพบว่า ในการอยู่ร่วมกันในสังคมหรือการทำงานร่วมกัน บุคคลจะเกิดขัดแย้งกันโดยไม่จำเป็นเพราะนำเอาอารมณ์ของตัวเองไปผูกกับเรื่องในอดีตที่เคยเกิดขึ้น แล้วนำมาโยงเข้ากับบุคคลปัจจุบัน โดยที่ตนเองไม่รู้ตัว ถ้าบุคคลให้ความใส่ใจในการขุดคุ้ยถึงสาเหตุที่มาจากจิตใต้สำนึกจะก่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันได้มากขึ้น

จิตไร้สำนึก หมายถึง พลังผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมและพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกนั้น ผู้แสดงไม่รู้ถึงสาเหตุที่แท้จริงเพราะสาเหตุเหล่านั้นถูกซ่อนอยู่ในระดับจิตไร้สำนึก ซึ่งเป็นพลังผลักดันให้บุคคล แสดงพฤติกรรมต่างๆ บางครั้งเป็นประโยชน์ต่อสังคมแต่หลายครั้งก่อให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลอย่างมาก ตัวอย่าง เช่น ผู้จัดการบริษัทแห่งหนึ่ง เป็นบุคคลที่จู้จู้จุกจิกกับลูกน้องทุกคน ลูกน้องพูดเป็นเสียงเดียวกันว่าเขาจุกจิกมากจนเกินไป ลูกน้องส่วนใหญ่ลาออกและมีลูกน้องหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันเข้าออกเป็นประจำ ทำให้เห็นว่าบริษัทนี้ขาดบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเพราะมักจะลาออกหมด ผู้จัดการคนนี้อมลูกอมตลอดเวลา เป็นการแก้ไขความเครียด พฤติกรรมของเขาตรงกันกับพฤติกรรมตามทฤษฎีของ Freud ได้อธิบายไว้และเขาก็ไม่อาจควบคุมตัวของเขามิให้แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาดังกล่าวได้ ถ้าบุคคลที่อยู่ร่วมกันเข้าใจพฤติกรรมบางชนิดที่บุคคลแสดงออกว่าอาจเกิดมาจากสาเหตุที่กระทำไม่เข้าใจสาเหตุที่แท้จริง ฉะนั้น จึงไม่ควรไปยึดถือพฤติกรรมเหล่านั้นมาเป็นอารมณ์

องค์ประกอบของพฤติกรรม

พฤติกรรมมาจากองค์ประกอบของตัวบุคคลกับสิ่งแวดล้อม ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ประกอบระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม

จากองค์ประกอบของพฤติกรรมตามที่เขียนข้างต้นนั้น จึงมองเห็นได้ว่าไม่มีใครในโลกนี้ที่จะเหมือนกัน เพราะบุคคลแม้จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน แต่มีองค์ประกอบส่วนบุคคลแตกต่างกันย่อมแสดงพฤติกรรมที่ต่างกันไป ฉะนั้นการที่จะเข้าใจในพฤติกรรมมนุษย์จึงต้องมองสังคมทั้งระบบที่ทำให้มนุษย์มีพฤติกรรมอย่างที่เป็นและมองแคบคือมองตัวตนของมนุษย์แต่ละคนเพื่อให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งจะทำให้บุคคลในสังคมนั้นๆ อยู่กันด้วยความเข้าใจซึ่งกันและกันอย่างมีความสุข

2. ความหมายของเวลาและความสำคัญของเวลา

ยุคอียิปต์โบราณ

ตั้งแต่ยุคอียิปต์โบราณ เมื่อครั้งที่มนุษย์นับถือดวงอาทิตย์และท้องฟ้าเป็นพระเจ้า ชาวอียิปต์ได้สังเกตความสัมพันธ์ระหว่างการเคลื่อนที่ของดวงอาทิตย์รอบโลกกับการทวนตลิ่งของแม่น้ำไนล์ในแต่ละปี ซึ่งเป็นสัญญาณเข้าสู่ฤดูกาลใหม่นั้น ชาวอียิปต์สามารถนับวันได้เท่ากับ 365 วันต่อรอบ ถือเป็นต้นกำเนิดของช่วงเวลา 1 ปีมีค่าเท่ากับ 365 วัน ขึ้นเป็นครั้งแรก ต่อมาการสังเกตดังกล่าวได้ละเอียดขึ้นเมื่อชาวอียิปต์ได้เริ่มสังเกตการเคลื่อนที่ของดาวโจร หรือดาวซีริอัส ซึ่งเป็นดาวที่สุกสว่างตอนกลางคืนและพบว่าในวันที่ครบรอบปีในแต่ละปีนั้น ดาวซีริอัสจะเคลื่อนที่มาช้ากว่าเดิมไปประมาณ 6 ชั่วโมง หรือประมาณ 1 ใน 4 วันต่อปี ดังนั้น ชาวอียิปต์จึงได้ปรับปรุงให้ 1 ปี มีค่าเพิ่มขึ้นเป็น 365.25 วัน

นอกจากนี้ราว 1,600 ปีก่อนคริสตศักราช ชาวอียิปต์ได้สร้างนาฬิกาแดดขึ้นเพื่อใช้บอกเวลาในแต่ละวัน โดยอ้างอิงเวลากับการเคลื่อนที่ของดวงอาทิตย์รอบโลกในแต่ละวัน แต่นาฬิกาแดดก็มีข้อจำกัดที่จะใช้งานได้ก็ต่อเมื่อมีแสงแดดเท่านั้น และนาฬิกาแดดที่สร้างขึ้นจากที่หนึ่งไม่สามารถใช้อ้างอิงกับอีกสถานที่หนึ่งได้

ต่อมาราว 1,500 ปีก่อนคริสตศักราช ได้มีการสร้างนาฬิกาน้ำขึ้นเพื่อใช้บอกเวลาซึ่งสามารถบอกเวลาได้ตลอด 24 ชั่วโมง แต่ก็มีข้อจำกัดเรื่องความแม่นยำ ราวคริสต์ศตวรรษที่ 2 นักดาราศาสตร์ชาวกรีกผู้ยิ่งใหญ่ชื่อ ฮิปพาร์คัส ได้สังเกตเห็นดวงอาทิตย์ เคลื่อนที่ตัดผ่านเส้นศูนย์สูตร 2 ครั้งในแต่ละปี จึงกำหนดให้เป็น จุดวิษุวัต (equinoxes มาจากคำว่า equal แปลว่าเท่ากัน) และถือเป็นช่วงการเปลี่ยนฤดูกาล จากการสังเกตดังกล่าวพบว่า จุดตัดทั้งสองจะขยับถอยหลังไปทางทิศตะวันตกทีละน้อย ซึ่งเขาได้ประมาณไว้เท่ากับ 2 องศาในรอบ 150 ปี

จากการค้นพบดังกล่าวถือเป็นการค้นพบอันยิ่งใหญ่ในประวัติศาสตร์เวิลด์ของเวลาเลยทีเดียว เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้ฮิปพาร์คัสทราบว่า จำนวนวันที่ถูกต้องในแต่ละปีมีค่าน้อยกว่า 365.25 วันเล็กน้อย ซึ่งจากการคำนวณของฮิปพาร์คัสพบว่า ใน 1 ปีมีค่าเท่ากับ 365.242 วัน ซึ่งใกล้เคียงกับค่าที่ยอมรับในปัจจุบันคือ 365.242199 วันต่อปี ฮิปพาร์คัสยังสามารถคำนวณจำนวนวันของเดือนจันทรคติได้ โดยมีค่าเท่ากับ 29.53058 วัน และได้สร้างนาฬิกาดาวซึ่งเกิดจากการสังเกตและบันทึกการเคลื่อนที่ของดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์และดวงดาวสุกสว่างเอาไว้บนแผ่นโลหะ ใช้บอกเวลาโดยอาศัยตำแหน่งของดวงอาทิตย์หรือดวงดาวเป็นตัวชี้ แต่เป็นที่น่าเสียดายที่ในช่วง 1,600 ปีต่อมา การค้นพบของฮิปพาร์คัสไม่ได้ถูกกำหนดให้ใช้เป็นปฏิทินและเครื่องบอกเวลาเมื่อกษัตริย์จูเลียส ซีซาร์ (ราว 46 ปีก่อนคริสตกาล)

ได้สร้างปฏิทินขึ้นมาใหม่ ชื่อปฏิทินจูเลียส โดยกำหนดให้ 1 ปีมีค่าคงเท่ากับ 365.25 วัน ทำให้ปฏิทินของเขายาวนานกว่าวันจริงอยู่ 1 นาทีในแต่ละปี ความผิดพลาดดังกล่าวทำให้ปฏิทินของจูเลียส ซีซาร์เดินช้ากว่าความเป็นจริงไป 1 วันภายในเวลา 128 ปี ความผิดพลาดดังกล่าวเริ่มสังเกตเห็นได้มากขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป จนกระทั่งคริสต์ศตวรรษที่ 15 นักบวชชาวคริสต์พบว่า การนับการปรากฏของวันสำคัญทางศาสนาผิดพลาดไปราว 10 วัน ดังนั้นในปี ค.ศ.1582 (พ.ศ.2125) สันตะปาปาเกรกอรีที่ 13 ได้ปรับปรุงความถูกต้องโดยปรับวันในปฏิทินที่ช้าไป 10 วันคืน โดยให้หลังวันที่ 4 ตุลาคม ในปีนั้นเป็นวันที่ 15 ตุลาคม และกำหนดให้ 1 ปีมีค่าเท่ากับ 365.2422 วัน ซึ่งแก้ไขโดยกำหนดให้ปี ค.ศ.ที่หารด้วย 4 ลงตัวจะมีวันเพิ่มอีก 1 วันในเดือนกุมภาพันธ์แล้วเรียกปีนั้นว่า "ปีอธิกสุรทิน" ส่วนความผิดพลาดที่วันที่ในปฏิทินช้า 1 วันในรอบ 128 ปีนั้น แก้ไขโดยให้ปี ค.ศ.ที่หารด้วย 400 ลงตัวไม่ถือเป็นปีอธิกสุรทิน ดังนั้นทำให้ปฏิทิน 1 ปีของปฏิทินแบบเกรกอรี จึงมีค่าเท่ากับ 365.2422 วัน ซึ่งมีความผิดพลาดเพียง 1 วันในรอบ 3,322 ปี และปฏิทินดังกล่าวยังคงใช้งานมาจนกระทั่งปัจจุบัน แม้ว่าสันตะปาปาเกรกอรีที่ 13 ได้ปรับค่าความถูกต้องและความแม่นยำของปฏิทินแล้วก็ตาม แต่การทำเครื่องมือเพื่อบอกเวลาที่แม่นยำและถูกต้องก็ยังไม่สามารถกระทำได้ในยุคสมัยนั้น ราวต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๒ ได้มีการสร้างนาฬิกาแบบถ่วงน้ำหนักขึ้น โดยอาศัยการถ่วงของลูกน้ำหนักมาแกว่งกลไกที่เคลื่อนกลับไปกลับมาเป็นจังหวะเพื่อใช้นับเวลาขึ้น แม้การบอกเวลาดังกล่าวจะไม่ค่อยแม่นยำนัก แต่ก็เริ่มจุดเริ่มต้นการบอกเวลาที่อาศัยหลักการนับการเคลื่อนที่ของกลไกแล้วเทียบกลับเพื่อบอกเวลาเฉลี่ยที่ดวงอาทิตย์เคลื่อนที่รอบโลกในแต่ละวัน

ในปี ค.ศ.1609 (พ.ศ.2152) นักดาราศาสตร์ชาวเยอรมันชื่อ เคปเลอร์ สามารถอธิบายได้ว่ามีแรงที่ไม่ทราบชื่อ (ซึ่งต่อมาเรียกว่า แรงโน้มถ่วง) จากดวงอาทิตย์ ดึงดูดเหล่าบริวารให้เคลื่อนที่รอบๆ โดยที่ความเร็วในแต่ละตำแหน่งที่โคจรนั้นจะเร็วช้าไม่เท่ากัน เป็นเหตุผลที่ทำให้ความยาวนานของวันในแต่ละวันไม่คงที่ (ซึ่งนำไปสู่ "สมการเวลา" ในเวลาต่อมา) ต่อมา ช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 16 นักประดิษฐ์ชาวดัตช์ชื่อ คริสเตียน ไฮเกนส์ ได้ประดิษฐ์นาฬิกาลูกตุ้มขึ้น โดยอาศัยหลักการแกว่งที่คงที่ของลูกตุ้มตามที่กาลิเลโอค้นพบ ผสมผสานกับหลักการที่เคปเลอร์ค้นพบ ทำให้นาฬิกาลูกตุ้มสามารถแกว่งคงที่ได้โดยอิสระปราศจากแรงเสียดทาน ทำให้การบอกเทียบเวลาที่มีความแม่นยำมากขึ้น โดยผิดพลาดเพียงไม่กี่วินาทีเท่านั้นในแต่ละวัน

ในปี ค.ศ.1927 (พ.ศ.2470) ดับเบิลยู. เอ. มาร์ริสัน ได้ค้นพบว่า การสั่นสะเทือนของผลึกควอตซ์มีความคงที่ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนา นาฬิกาควอตซ์ขึ้น โดยอาศัยหลักการสั่นสะเทือนที่คงที่ของผลึกควอตซ์มาใช้อ้างอิงสำหรับสร้างจังหวะในการเดินของนาฬิกา ซึ่งทำให้นาฬิกาควอตซ์มีความผิดพลาดในระดับหนึ่งในพันของวินาทีเท่านั้น

ในปี ค.ศ.1955 (พ.ศ.2498) ได้มีการสร้างนาฬิกาอะตอมขึ้น โดยห้องปฏิบัติการฟิสิกส์แห่งชาติบริเทน โดยพบว่าเมื่อผลึกของซีเซียม -133 ได้รับการกระตุ้น จะสั่นด้วยความถี่คงที่เสมอ จึงใช้การวัดค่าความถี่นั้นมาใช้เทียบในการบอกเวลา ซึ่งนาฬิกาอะตอมนี้มีความผิดพลาดในระดับหนึ่งในล้านของวินาทีเท่านั้น

ในปีค.ศ.1967 (พ.ศ.2510) ได้มีการตัดความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยของเวลาออกจากการโคจรของโลกรอบดวงอาทิตย์โดยเด็ดขาดอย่างเป็นทางการเมื่อมีการกำหนดนิยามให้ 1 วินาที มีค่าเท่ากับเวลาที่อะตอมของธาตุซีเซียม -133 ผ่านรังสี 9,192,631,770 ครั้ง ในการกระตุ้นระหว่าง 2 จุดสมดุลในระดับพื้นฐาน

3. หลักการใช้เวลาว่าง

ความหมายของการใช้เวลาว่าง

Brightbill and Mayer (อ้างถึงใน ปีพมา, 2546: 7) ได้ให้ความหมายของเวลาว่างไว้ 2 ประเภท คือ

1. เวลาว่างที่แท้จริง (True Leisure) คือ เวลาว่างที่เราใช้เลือกหรือตัดสินใจทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่เราารู้สึกอยากทำ

2. เวลาว่างเชิงบังคับ (Enforced Leisure) คือ เวลาว่างไม่ได้เลือกทำอะไร แต่มี “เวลาว่าง” นั้น เช่น ตกงาน ป่วย เกษียณอายุจากงาน ซึ่งทำให้เราต้องจำใจต้องใช้เวลาอันนั้นทำอะไรสักอย่างเพื่อเป็นการฆ่าเวลาและทำให้เวลานั้นหมดไป

Godbey (อ้างถึงใน Kraus, 2001 : 35) ได้ให้ความหมายการใช้เวลาว่างไว้ดังนี้ การใช้เวลาว่างเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีลักษณะของความเป็นเสรีภาพหรืออิสรภาพจากการบังคับซึ่งเป็นแรงกดดันจากภายนอกทางวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม แต่การใช้เวลาว่างควรเป็นการกระทำที่เกิดมาจากแรงผลักดันภายใน ซึ่งเป็นไปตามความพึงพอใจของแต่ละบุคคลและสัญชาติญาณ

Murphy (อ้างถึงใน Kelly, 1996: 17) ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างไว้ทั้งหมด 6 ประเภท คือ

1. ช่วงเวลาของการคิดและการกระทำอย่างเป็นอิสระ (discretionary time)
2. เครื่องมือทางสังคม (social instrument)
3. ชั้นทางสังคม เชื้อชาติ และอาชีพ (social class, race, and occupation)
4. คลาสสิก (classic)
5. การต่อต้านผู้ถือประโยชน์นิยม (antiutilitarian)
6. มุมมองลักษณะองค์รวม (holistic)

ในปีเดียวกัน Weiskopf (1975 : 3) ได้กล่าวถึงเวลาว่างไว้ ดังนี้ เวลาว่างโดยทั่วไป หมายถึงเวลาอันอิสระของบุคคลหลังจากปฏิบัติกิจกรรมที่จำเป็นและว่างจากการทำงานประจำ เวลาว่างเป็นช่วงเวลาที่เป็นส่วนตัวอย่างสมบูรณ์หลังจากเสร็จสิ้นจากงานประจำและปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ในช่วงเวลาอิสระที่บุคคลสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามความพอใจ และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

Plato (อ้างถึงใน อัศวิน, 2547: 7) ได้ให้ความหมายของเวลาว่างไว้ 3 ประการ คือ

1. เวลาว่างเป็นเวลาที่เหลืออยู่
2. เวลาว่างเป็นเวลาที่ เป็นอิสระจากกิจกรรมอื่นๆ

3. เวลาว่างเป็นเวลาที่เป็นตัวของตัวเองหรือความเป็นอิสระจากสภาพจิตใจที่จดจ่ออยู่กับงานหรือสิ่งต่างๆ

Dumazedier and Neulinger (อ้างถึงใน Kraus, 1990: 53 - 54) ได้ให้ความหมายการใช้เวลาว่างว่า การใช้เวลาว่างถือเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งซึ่งแยกออกจากภาระหน้าที่ทางการงาน ครอบครัวและสังคม เนื่องจากการกระทำตามความต้องการของแต่ละบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการผ่อนคลาย การพักผ่อนหย่อนใจหรือเป็นการสะสมความรู้และสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่นจากการทำกิจกรรมทางสังคม อันก่อให้เกิดความรู้สึกยินดีและพึงพอใจแก่ผู้กระทำ

Lee (อ้างถึงใน Kraus, 1990: 54) กล่าวถึงการใช้เวลาว่างไว้ว่า การใช้เวลาว่างคือโอกาสในการพัฒนาร่างกาย จิตใจ และวิญญาณ เนื่องจากเป็นโอกาสที่บุคคลได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ เป็นการปลดปล่อยอารมณ์ ความรู้สึก เป็นการหยุดพักเพื่อฟื้นฟูสภาพจิตใจ และเป็นการค้นหาคำตอบให้กับชีวิต

Singer (1996: 248) ได้กล่าวถึงการใช้เวลาว่างว่าเป็นการกระทำที่ขึ้นอยู่กับตนเอง ความเข้าใจ และสิ่งแวดล้อม การใช้เวลาว่างไม่ใช่การกระทำและประสบการณ์เฉพาะตัว แต่คือการเข้าร่วมทางสังคม การพัฒนาชุมชน การมีมนุษยสัมพันธ์ เพราะการใช้เวลาว่างนั้นทำได้ทั้งที่บ้านและร่วมกับผู้อื่น แม้แต่จะกระทำคนเดียวก็มีความหมายต่อสังคมและการเปลี่ยนแปลง

Wrisberg (1996: 393-394) ได้กล่าวถึงการใช้เวลาว่างนั้นเป็นทางหนึ่งในการเสริมสร้างการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง

Bammel and Bammel (1996: 198) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างไว้ 3 หลักการ คือ

1. เวลาที่เหลืออยู่ (Residual) คือ เวลาที่เหลือหลังจากที่ได้ทำทุกสิ่งทุกอย่างให้สำเร็จเรียบร้อย และนำมาใช้เป็นเวลาว่าง

2. การเป็นอยู่ (State of Being) คือ ทศนคติ เงื่อนไขทางจิตใจ

3. การใช้เวลาว่าง (Leisure Does) คือ วิธีทางที่กระทำซึ่งเป็นรูปแบบของแต่ละบุคคล

ทฤษฎีการใช้เวลาว่าง

Neulinger (อ้างถึงใน Russell, 1996: 88-90) เป็นนักจิตวิทยา ได้พัฒนาทฤษฎีการใช้เวลาว่างและไม่ใช้เวลาว่าง ซึ่งถือเป็นเรื่องอิสระเป็นตัวหลักในการกำหนดคุณลักษณะของแต่ละบุคคล โดยจำแนกทฤษฎีออกเป็น 6 ชนิด ได้แก่

1. เวลาว่างที่แท้จริง (Pure Leisure) คือ กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่ถูกเลือกเป็นกิจกรรมที่กระทำในยามว่างที่มาจากความพึงพอใจภายใน

2. การทำงานในเวลาว่าง (Leisure - Work) คือ การใช้เวลาว่างที่สามารถนำมาประยุกต์ในการทำงาน

3. งานในเวลาว่าง (Leisure - Job) คือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมโดยไม่มีภารกิจบังคับ

4. การทำงานอย่างแท้จริง (Pure Work) คือ การที่ไม่สามารถใช้เวลาว่างได้เนื่องจากข้อจำกัดภายใน

5. งานที่ต้องทำ (Work Job) คือ กิจกรรมที่มีข้อจำกัดแต่มีรางวัลเป็นสิ่งตอบแทนทั้งนามธรรม และรูปธรรม

6. งานที่แท้จริง (Pure Job) คือกิจกรรมที่เกิดขึ้นโดยความจำเป็นและภายใต้ข้อจำกัด

Kelly (อ้างถึงใน Russell, 1996: 84-85) กล่าวถึงการใช้เวลาว่างว่าเป็นกิจกรรมที่สามารถเลือก ได้อย่างอิสระและนำมาซึ่งความพึงพอใจ และได้พัฒนาทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้เวลาว่าง ซึ่งมี 4 ชนิด คือ

1. การใช้เวลาว่างแบบไม่มีเงื่อนไข (Unconditional Leisure) คือ กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่ถูก เลือกเป็นกิจกรรมที่กระทำในยามว่างที่มาจากความพึงพอใจภายใน เช่น กิจกรรมที่แสดงความคิด สร้างสรรค์

2. การใช้เวลาว่างแบบการทดแทน (Recuperative Leisure) คือ กิจกรรมที่เสริมการสูญเสีย ะไรบางอย่าง เช่น การกลับบ้านจากการทำงานและฟังเพลงเพื่อการผ่อนคลาย

3. การใช้เวลาว่างแบบความสัมพันธ์ (Relational Leisure) คือ กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์กับ ผู้อื่น เช่น การไปเที่ยวสวนสัตว์กับเพื่อนๆ

4. การใช้เวลาว่างแบบกำหนดบทบาท (Role-Determined Leisure) คือ กิจกรรมที่สร้างความ พึงพอใจให้กับบุคคลอื่น เช่น การจัดงานเลี้ยงให้กับพนักงาน

นอกจากนี้ Kelly (1996: 415-432) ได้เสนอทฤษฎีการใช้เวลาว่าง “เชิงตรรกวิทยา” 8 ทฤษฎี ได้แก่

1. ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นที่ทันใจ (Immediate Experience) คือการกระทำที่มากกว่าการ ปฏิบัติซึ่งเป็นความรู้และความสนใจและความเข้าใจอย่างสม่ำเสมอ ความซึมซาบ ความเป็นกระบวนการ การเก็บสิ่งสม และการตีความในข้อมูลข่าวสารก็คือข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการมี สัมพันธ์ภาพกับสภาพแวดล้อม

2. การกระทำที่ยั่งยืน (Existential Action) คือ วิธีการที่แบ่งการใช้เวลาว่างมีองค์ประกอบ เข้าด้วยกันของความมีอิสระ คือความเป็นไปได้ของการกระทำและการตัดสินใจเป็นการกระทำทางจิตใจที่ ทำให้การกระทำเกิดขึ้น

3. ทฤษฎีการพัฒนาตนเอง (Developmental Theory) คือกิจกรรมการใช้เวลาว่างที่เป็น ความรู้สึกที่เพิ่มขึ้นของการพัฒนา ไม่เพียงแต่ทางกายแต่รวมถึงทางสังคมหรือตัวบุคคลซึ่งอาจจะได้รับ จากความสามารถที่เกี่ยวกับการเลือกความเสี่ยง การพัฒนาความสนใจหรือการได้รับทักษะใหม่ๆ

4. ทฤษฎีความมีเอกลักษณ์ทางสังคม (Social Identity Theory) คือ แนวคิดเกี่ยวกับความมี เอกลักษณ์เฉพาะตัว จะมุ่งเน้นที่ตนเองเป็นสำคัญ เพราะบุคคลหนึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ดังนั้น ในการที่บุคคลทำกิจกรรมในยามว่างก็เหมือนกับอยู่ในครอบครัว โรงเรียนและที่ทำงาน

5. ทฤษฎีการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction Theory) คือ สิ่งที่พัฒนาขึ้นมาจากกระบวนการของ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและกันในสังคม การปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในสังคมอาจเป็นการใช้เวลาว่าง เช่นเดียวกัน เมื่อจุดสำคัญของประสบการณ์คือกระบวนการของการติดต่อสื่อสารและการร่วมมือกัน

6. ทฤษฎีเกี่ยวกับสถาบัน (Institution Theory) คือการใช้เวลาว่างถือเป็นสังคมที่มีวัฒนธรรม มีการเรียนรู้จากผู้อื่นและยังเป็นสังคมที่มีรูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ซึ่งการใช้เวลาว่างเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถาบันของระบบสังคม

7. ทฤษฎีความขัดแย้ง (Conflict Theory) คือความขัดแย้งจากตัวแบบทางสังคมที่แตกต่างออกไป การใช้เวลาว่างเป็นความหมายหนึ่งของการควบคุมทางสังคม เมื่อการใช้เวลาว่างถูกแบ่งเป็นความสามารถในการซื้อในตลาดและผลกำไรเบื้องต้นในทางเศรษฐกิจและการร่วมมือทางการเมือง

8. ทฤษฎีความเป็นมนุษย์ (Humanist Theory) คือการใช้เวลาว่างเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ เป็นการค้นหาและการสร้างซึ่งเป็นองค์ประกอบในการพัฒนาตนเอง การสร้างกิจกรรมโดยตรงนำไปสู่ความเป็นจริงของศักยภาพของผู้สร้าง

ประโยชน์ของการใช้เวลาว่าง

การใช้เวลาว่างเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่ทำให้ประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อตนเอง ทำให้มีสุขภาพดีทั้งกายและใจ เนื่องจากชีวิตประจำวันเต็มไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวก ทำให้คนไม่ค่อยได้มีโอกาสออกกำลังกายมากนัก ร่างกายจึงมักจะไม่มีสมรรถภาพทางกายสูงชัน การใช้เวลาว่างด้วยการออกกำลังกาย ก็จะสามารถทดแทนได้เพื่อให้สมรรถภาพทางกายสูงชัน ส่วนทางด้านจิตใจก็จะได้พักผ่อนคลายความตึงเครียด ลดความวิตกกังวล ทำให้บุคคลสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือประกอบกิจการต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

2. ประโยชน์ต่อครอบครัวการใช้เวลาว่างบางอย่างนอกจากจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ทำให้ชีวิตครอบครัวเป็นสุขและอบอุ่นแล้ว ยังอาจช่วยเพิ่มรายได้ของครอบครัวโดยทางอ้อมอีกด้วย เช่น การปลูกต้นไม้การปลูกผักสวนครัว เป็นต้น

3. ประโยชน์ต่อสังคม ก่อให้เกิดความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียวกันในหมู่คณะ ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี ลดปัญหาการประพฤติผิดศีลธรรม หรือปัญหาอาชญากรรม โดยการรู้จักใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ร่วมกัน ทำให้เกิดความสนิทสนมขณะทำงานด้วยกัน ทำให้เพิ่มคุณธรรมแก่บุคคลผู้ร่วมกันทำกิจกรรมนั้น ๆ

สมบัติ (2544: 103-124) ได้แบ่งรูปแบบการใช้เวลาว่าง เป็น 15 หมวดหมู่ใหญ่ๆ ดังนี้

1. กิจกรรมประเภทเกมส์และกีฬา
2. กิจกรรมศิลปหัตถกรรม
3. กิจกรรมการเดินป่าและกิจกรรมเข้าจังหวัด
4. กิจกรรมการละคร
5. กิจกรรมงานอดิเรก
6. กิจกรรมการดนตรีและการร้องเพลง
7. กิจกรรมกลางแจ้ง
8. กิจกรรมทางสังคม

9. กิจกรรมพิเศษ

10. กิจกรรมการพูด การอ่าน การเขียน
 11. กิจกรรมการบริการอาสาสมัคร
 12. กิจกรรมการท่องเที่ยวทัศนศึกษา
 13. กิจกรรมประเภทกลุ่มสัมพันธ์ มนุษย์สัมพันธ์
 14. กิจกรรมพัฒนาจิตและความสุขสงบ
 15. กิจกรรมประเภทพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพ
- สุวิมล (2547: 7) ได้จำแนกรูปแบบการใช้เวลาว่างเป็น 8 ประเภท ได้แก่

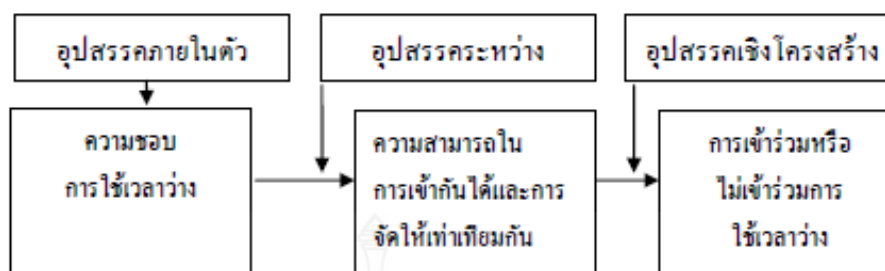
1. ศิลปะและหัตถกรรม
2. กิจกรรมเกมส์ กีฬา
3. งานอดิเรก
4. กิจกรรมทางด้านดนตรี
5. กิจกรรมเกี่ยวกับการเดินร่ำ
6. กิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงละคร
7. กิจกรรมนอกสถานที่
8. กิจกรรมที่พัฒนาทางด้านสติปัญญาและทางด้านภาษา

อุปสรรคที่ขัดขวางการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง

Ellis and Rademacher (อ้างถึงใน Edginton *et al.*, 1995: 22) ได้จำแนกอุปสรรคในการใช้เวลาว่างว่า เป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรคขัดขวางหรือข้อจำกัดของแต่ละบุคคล เช่น ความถี่ ความหนัก ช่วงเวลาที่ต่อเนื่องหรือคุณภาพของการเข้าร่วมในกิจกรรมการใช้เวลาว่าง ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นอุปสรรคขัดขวางของแต่ละบุคคล ในผลสำเร็จจากประสบการณ์การใช้เวลาว่าง

ในปี 1999 Jackson ได้ให้ความหมายของอุปสรรคว่าหมายถึง ข้อจำกัดหรือขีดจำกัดในการเข้าร่วมนอกจากนี้ Shaw ได้ชี้ให้เห็นว่าอุปสรรค เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลทำให้การเข้าร่วมการใช้เวลาว่างลดน้อยลง หรือส่งผลให้ความสนุกสนานในการทำกิจกรรมการใช้เวลาว่างลดลง (Shogan, 2002: 27)

Crawford and Godbey (อ้างถึงใน Feche', 1995: 70) ได้แบ่งอุปสรรคการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างเป็น 3 ประเภท โดยจำแนกลำดับขั้นของอุปสรรคในการใช้เวลาว่าง ดังนี้

ภาพที่ 2 อุปสรรคของการใช้เวลาว่าง

1. อุปสรรคภายในตัวบุคคล (Intrapersonal) คือข้อจำกัดทางร่างกายและลักษณะที่มีผลต่อการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง เช่น ความเครียด ความวิตกกังวล และความรู้ความเข้าใจในทักษะของกิจกรรม

2. อุปสรรคระหว่างบุคคล (Interpersonal) คือ การที่เข้าร่วมในกิจกรรมหรือการกระทำร่วมกับบุคคลอื่น

3. อุปสรรคของโครงสร้าง (Structural Barriers) คือ การเข้าร่วมไปมีส่วนร่วม

Jackson (อ้างถึงใน Edginton *et al.*, 1995: 23) ได้แบ่งประเภทของอุปสรรคที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. อุปสรรคที่เป็นสิ่งที่มีมาก่อน (Antecedent Constraints) ประกอบด้วย การขาดความรู้ความเข้าใจและโอกาสในการใช้เวลาว่าง ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างและบทบาทของเพศมีการกำหนดทางสังคม

2. อุปสรรคที่เกิดขึ้นภายหลัง (Intervening Constraints) เช่น ความสามารถในการอำนวยความสะดวกในการใช้เวลาว่าง ความสามารถในการชำระค่าธรรมเนียมในการใช้เวลาว่างและความปลอดภัยของสิ่งอำนวยความสะดวก

Edginton *et al.* (1995: 24-26) ได้จำแนกประเภทของอุปสรรคที่ทำให้บุคคลไม่สามารถเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง โดยแบ่งเป็น 10 ประเภท ได้แก่

1. อุปสรรคทางทัศนคติ (Attitude Constraints) เป็นอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับสภาวะทางจิตของแต่ละบุคคล

2. อุปสรรคทางการติดต่อสื่อสาร (Communicative Constraints) เป็นอุปสรรคเกี่ยวกับความต้องการของบุคคลที่เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ

3. อุปสรรคความสมดุล (Consumptive Constraints) เป็นอุปสรรคที่เกิดขึ้นเมื่อแต่ละบุคคลเกิดความไม่สมดุลระหว่างการใช้เวลาว่างและลักษณะการทำงาน

4. อุปสรรคเรื่องเวลา (Temporal Constraints) เป็นอุปสรรคเกี่ยวกับความไม่เข้าใจในเรื่องของเวลา

5. อุปสรรคทางสังคมและวัฒนธรรม (Social/Cultural Constraints) เป็นอุปสรรคของการเข้าร่วมในกิจกรรมการใช้เวลาว่างเป็นความผูกพันทางสถานะทางสังคม

6. อุปสรรคทางเศรษฐกิจ (Economic Constraints) การขาดทางการเงินในการใช้บริการการใช้เวลาว่าง ซึ่งเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง

7. อุปสรรคทางด้านสุขภาพ (Health Constraints) อุปสรรคทางความสามารถทางอารมณ์และทางกายของแต่ละบุคคล

8. อุปสรรคทางด้านประสบการณ์ (Experiential Constraints) เป็นความหมายของแต่ละบุคคลเกี่ยวกับประสบการณ์การใช้เวลาว่างที่มีตั้งแต่ต้นจนจบในช่วงของชีวิต

9. อุปสรรคทางด้านคุณค่าและทักษะการใช้เวลาว่าง (Leisure Values and Skills Constraints) ความรู้ความเข้าใจที่ขาดทักษะที่เป็นอุปสรรคในการเข้าร่วมในกิจกรรมการใช้เวลาว่าง

10. อุปสรรคทางสภาพแวดล้อม (Environmental Constraints) อุปสรรคที่ขัดขวางของแต่ละบุคคลจากสิทธิที่จะเข้าไปใช้เกี่ยวกับโครงสร้าง พื้นที่ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือทรัพยากรเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างอื่นๆ

Searle and Jackson (อ้างถึงใน Edginton *et al.*, 1995: 23) ได้ทำการวิเคราะห์และแบ่งประเภทของอุปสรรคการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา ผลที่ได้รับประเภทของครอบครัว ขนาดของครอบครัว และระยะทางของที่พักอาศัย แสดงถึงความแตกต่างของอุปสรรคในการเข้าร่วมการใช้เวลาว่าง

Henderson (อ้างถึงใน Shogan, 2002: 36-37) กล่าวว่า อุปสรรคต่างๆ ที่ส่งผลให้การเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมยามว่างลดลง ล้วนมีผลกระทบต่อความสนุกสนานในการทำกิจกรรมก่อให้เกิดอุปสรรคในด้านของเวลา การขาดทักษะ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

Dunn *et al* (2001: 34) แบ่งประเภทของอุปสรรคในการใช้เวลาว่างได้แก่ การขาดอุปกรณ์ ขาดข้อมูลข่าวสาร ขาดแหล่งเงินทุน ข้อจำกัดทางสภาพอากาศ และข้อจำกัดทางครอบครัว

4. การบริหารเวลา

ความหมายของการบริหารเวลา

การบริหารเวลา หมายถึง การกำหนดและการควบคุมการปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามเวลา และวัตถุประสงค์ที่กำหนด เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในงานหน้าที่ที่รับผิดชอบ (วิทยากร ท่อแก้ว, 2549)

จุฬารัตน์ โสตะ, (ม.ป.ป.) กล่าวว่า "เวลามีค่ายิ่งกว่าทอง ทองไขว่จะซื้อเวลาได้" เวลาเป็นทรัพยากรที่มีค่าของทุกคน ยิ่งคนที่รู้คุณค่าของเวลามากเท่าใด ย่อมสามารถเก็บเกี่ยวคุณประโยชน์จากการใช้เวลาให้มีคุณค่าได้มากเพียงนั้น เทคนิคการบริหารเวลาจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้ต้องการเรียนรู้การใช้เวลาให้เกิดประโยชน์อย่างสูง ทำให้สามารถดำเนินภารกิจต่างๆ ได้อย่างราบรื่น ง่าย และมีเวลาเพียงพอที่จะบริหารจัดการสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และยังมีเวลาส่วนตัวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจได้ตามอัธยาศัย

ต้นกล้า นัยนา, (อ้างถึง การบริหารเวลา สถาบันดำรงราชานุภาพ : 3) กล่าวว่า การบริหารเวลาให้เป็นศาสตร์และศิลป์อย่างหนึ่ง ส่วนใหญ่แล้วคนเราจะจัดการกับเวลาของตัวเองตามความชอบส่วนตัวตามความถนัดส่วนบุคคล โดยลืมไปว่าที่จริงแล้วเราควรแยกแยะว่าอะไรควรทำก่อน อะไรควรทำหลัง หากเราทำได้เราก็จะประสบผลสำเร็จง่ายขึ้น เร็วขึ้นและมีระบบมากยิ่งขึ้น

วารี ปานเจริญ กล่าวถึงในหนังสือ First Things First ผู้เขียน คือ Roger และ Rebecca Merrill ได้แนะนำว่าการใช้เวลาของเราจะเป็นอย่างไรนั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- กลุ่มที่ 1 : เร่งด่วนและสำคัญ
- กลุ่มที่ 2 : สำคัญแต่ไม่เร่งด่วน
- กลุ่มที่ 3 : เร่งด่วนแต่ไม่สำคัญ
- กลุ่มที่ 4 : ไม่เร่งด่วนและไม่สำคัญ

ภาวะของความ “เร่งด่วน” โดยทั่วไปแล้วจะถูกกำหนดโดยอิทธิพลจากภายนอก อย่างเช่นเส้นตายที่เจ้านายของคุณตั้งมาให้ ในขณะที่ความ “สำคัญ” จะกำหนดโดยการประเมินของเราเองว่าเรื่องใดมีความหมายสำหรับเรา และสิ่งที่เราอยากทำให้สัมฤทธิ์ผลทั้งในที่ทำงานและในบ้าน ความสำคัญนี้อาจครอบคลุมถึงเป้าหมายในการทำโครงการให้สำเร็จตรงเวลาอย่างมีคุณภาพ การจ้างผู้ช่วยคนใหม่ การหางานใหม่ การใช้เวลากับครอบครัวมากขึ้น และการดูแลสุขภาพร่างกายให้ดีขึ้น เป็นต้น

การบริหารเวลา เป็นการจัดการสิ่งต่างๆ ในเวลาที่มีอยู่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี แต่ใช้เวลาน้อยที่สุดและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ความสำคัญของการบริหารเวลา

1. มีเวลาเหลือมากขึ้น สำหรับทำกิจกรรมที่น่าพอใจหรือเพื่อผ่อนคลาย
2. ทำให้พบความสำเร็จที่ต้องการได้มากขึ้นในทุกด้าน
3. ลดความเครียดและวิตกกังวล
4. รู้สึกผิมน้อยลง

หัวใจสำคัญของการบริหารเวลา

1. เรียนรู้ที่จะจัดลำดับความสำคัญโดยการทำงานทั้งหลาย มาจัดลำดับความสำคัญแล้วลงมือทำงานที่สำคัญที่สุด
2. เรียนรู้ที่จะมอบหมายงาน โดยพิจารณาบุคคลที่เหมาะสมทำงานแทนในกิจกรรมต่างๆ และให้ความไว้วางใจกับงานที่เขาทำได้

5. รูปแบบการเรียนรู้ (learning style)

ความแตกต่างระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางความคิดของมนุษย์ที่สำคัญนั้น นอกจากความเชื่อ และทัศนคติแล้ว ปัจจุบันนี้ในบริบทของ การจัดการศึกษา นักจิตวิทยา นักการศึกษา และนักวิจัยกำลังให้ความสนใจ และให้ความสำคัญมากขึ้นทุกที ต่อสิ่งที่เรียกว่า รูปแบบการคิด (cognitive style) และ รูปแบบการเรียนรู้ (learning style) ในฐานะที่เป็นปัจจัยทางจิตวิทยาสำคัญ

ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และเพิ่มสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของผู้เรียนได้ ทั้งในการจัดการศึกษาในระดับโรงเรียน ระดับอุดมศึกษา และในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพขององค์กรต่างๆ

ความหมายของคำว่า "รูปแบบ (style)"

คำว่า "รูปแบบ (style)" ในทางจิตวิทยา หมายถึงลักษณะที่บุคคลมีอยู่หรือเป็นอยู่ หรือใช้ตอบสนองต่อสภาพแวดล้อม อย่างค่อนข้างคงที่ ดังที่เรามักจะใช้ทับศัพท์ว่า "สไตล์" เช่น สไตล์การพูด สไตล์การทำงาน และสไตล์การแต่งตัว เป็นต้น ซึ่งก็หมายถึง ลักษณะเฉพาะตัวของเราเป็นอยู่ หรือเราทำอยู่เป็นประจำ หรือค่อนข้างประจำ

ความหมายของ รูปแบบการคิด (Cognitive style) และ รูปแบบการเรียนรู้ (learning style) รูปแบบการคิด (cognitive style) หมายถึง หนทางหรือวิธีการที่บุคคลชอบใช้ในการรับรู้ เก็บรวบรวม ประมวลผล ทำความเข้าใจ จัดจำข่าวสารข้อมูลที่ได้รับ และใช้ในการแก้ปัญหา โดยรูปแบบการคิดของแต่ละบุคคลมีลักษณะค่อนข้างคงที่

รูปแบบการเรียนรู้ (Learning style) หมายถึง ลักษณะทางกายภาพ ความคิด และความรู้สึกที่บุคคลใช้ในการรับรู้ ตอบสนอง และมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางการเรียนอย่างค่อนข้างคงที่ (Keefe, 1979 อ้างใน Hong & Suh, 1995)

ดังนั้น รูปแบบการเรียนรู้ จึงเป็นลักษณะของการคิด และลักษณะของการเรียนที่บุคคลหนึ่งๆ ใช้หรือทำเป็นประจำ อย่างไรก็ตามรูปแบบการคิด และรูปแบบการเรียนรู้ไม่ได้หมายถึง ตัวความสามารถโดยตรง แต่เป็นวิธีการที่บุคคลใช้ความสามารถของตนที่มีอยู่ในการคิดและการเรียนรู้ด้วยลักษณะใดลักษณะหนึ่ง มากกว่าอีกลักษณะหนึ่งหรือลักษณะอื่นๆที่ตนมีอยู่

ความเกี่ยวข้องระหว่างรูปแบบการคิด และรูปแบบการเรียนรู้

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการคิด (Cognitive Style) พัฒนามาจากความสนใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งในช่วงแรกของการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการคิดนักจิตวิทยาได้เน้นศึกษาเฉพาะความแตกต่างระหว่างบุคคล ในแง่ของ การประมวลข่าวสารข้อมูล ยังไม่ได้ประยุกต์เข้ามาสู่การเรียนการสอนในชั้นเรียน ต่อมานักจิตวิทยากลุ่มที่สนใจการพัฒนาประสิทธิภาพของการเรียนการสอนในชั้นเรียน ได้นำแนวคิดของรูปแบบการคิดมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์โดยเน้นสู่บริบทของการเรียนรู้ในชั้นเรียน และพัฒนาเป็นแนวคิดใหม่ เรียกว่า รูปแบบการเรียนรู้ (learning style)

Riding และ Rayner (1998) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้ ประกอบด้วยรูปแบบการคิด (cognitive style) และกลยุทธ์การเรียนรู้ (learning strategy) ซึ่งหมายถึงวิธีการที่ผู้เรียนใช้การจัดการหรือตอบสนองในการทำกิจกรรมการเรียน เพื่อให้เหมาะสม กับสถานการณ์ และงานในขณะนั้นๆ ความสำคัญของรูปแบบการคิด และรูปแบบการเรียนรู้

การจำแนกประเภทของรูปแบบการคิด (The categorization of cognitive style)

ได้มีการเสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการคิด (cognitive style) อย่างหลากหลาย ซึ่งไรดิงก์ และชีมา (Riding & Cheema, 1991) ได้จัดกลุ่มแนวคิดรูปแบบการคิดต่างๆเหล่านั้น เพื่อง่ายแก่การเข้าใจ

และเห็นภาพชัด โดยจำแนกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ

1. กลุ่มรูปแบบการคิดแบบภาพรวม-วิเคราะห์ (wholist – analytic dimension)

2. กลุ่มรูปแบบการคิดแบบถ้อยคำ-ภาพ (verbal – imagery dimension)

1. รูปแบบการคิดในกลุ่มการคิดแบบภาพรวม และแบบวิเคราะห์ (wholist – analytic dimension)

ในกลุ่มของแนวคิดที่จำแนกรูปแบบการคิดในลักษณะของการคิดภาพรวม และการคิดวิเคราะห์ ได้แก่

1.1 รูปแบบการคิดแบบพึ่งพา และแบบอิสระ(Field-dependent / field-independent cognitive style) ของ วิทคิน และคณะ (Witkin, et al., 1971)

รูปแบบการคิด แบบพึ่งพา และ แบบอิสระ เป็น รูปแบบการคิด 2 ขั้ว ซึ่งแต่ละขั้วต่างมีประโยชน์ มีคุณค่า และมีความเหมาะสม กับ สภาพการณ์ที่แตกต่างกัน ดังนั้นแต่ละรูปแบบการคิดจะมีคุณค่าต่อเมื่อ รูปแบบการคิด ถูกใช้ได้เหมาะสม กับสภาพการณ์นั้นๆ (Witkin et al., 1977; Witkin and Goodenough, 1981)

1.1.1 บุคคลที่มีรูปแบบการคิดแบบพึ่งพา (Field Dependence)

ลักษณะเด่นของบุคคลที่มีรูปแบบการคิดแบบพึ่งพา คือ มีการรับรู้ และจดจำข้อมูลข่าวสาร ในลักษณะภาพรวม และคงสภาพ ของ ข้อมูล ไว้เหมือนเดิมตามที่ข้อมูลปรากฏ โดยไม่มีการปรับเปลี่ยนหรือจัดระบบข้อมูลใหม่ มีความสามารถ และทักษะทางสังคมดี เป็นบุคคล ที่ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีความเข้าใจผู้อื่น ต้องการมิตรภาพ ต้องการความคิดเห็น ของผู้อื่นร่วมใน การตัดสินใจ และแก้ปัญหา ชอบที่จะเรียนเป็นกลุ่ม และชอบการเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียน รวมทั้งกับผู้สอนด้วย ต้องการการเสริมแรงภายนอก (extrinsic Reinforcement) เช่น คำชมเชยของผู้อื่น มากกว่า การเสริมแรงภายใน สามารถเรียนรู้ได้ดีเมื่อผู้สอนมีการจัดลำดับ ระเบียบเปรียบเทียบ และโครงสร้างของเนื้อหาที่สอนแล้วอย่างดี เรียนรู้เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสังคมได้ดี

1.1.2 บุคคลที่มีรูปแบบการคิดแบบอิสระ (Field Independence) ลักษณะเด่นของบุคคลที่มีรูปแบบการคิดแบบนี้ คือ มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และจดจำในลักษณะวิเคราะห์แยกแยะข้อมูล และมีการเปรียบเทียบความแตกต่าง และ ความเหมือน ระหว่างข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ กับข้อมูลเก่าที่มีอยู่เดิม มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้าง และจัดระเบียบข่าวสารข้อมูล ที่ได้รับใหม่ตาม ความเข้าใจของตนเอง มักจะมีความสามารถ และทักษะทางสังคมน้อย มีความเป็นตัวของตัวเองสูง มีการตัดสินใจ โดยอาศัยความคิดของตนเอง เป็นหลัก สามารถเรียนรู้ได้ดีในสภาพการเรียนรู้อัตโนมัติที่มีลักษณะเป็นรายบุคคล และให้อิสระแก่ผู้เรียน ชอบการเรียนที่ให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายของงานด้วยตนเอง และตอบสนองต่อการเสริมแรงภายใน (เช่น ความต้องการ มาตรฐาน และค่านิยมของตนเอง) มากกว่าการเสริมแรงภายนอก ชอบที่จะพัฒนาทวิวิธีการเรียนด้วยตนเอง ชอบที่จะจัดระบบโครงสร้าง ของเนื้อหาที่ เรียนด้วยตัวเอง จึงไม่มีปัญหาแม้เอกสาร/วัสดุประกอบการเรียนจะอยู่ในรูปแบบที่ขาดการจัดระบบโครงสร้างของเนื้อหา

1.2 รูปแบบการคิดแบบปรับให้เรียบ และแบบลับให้คม (levelling/sharpening) ของการ์ดเนอร์ และคณะ (Gardner et al.,1959)

การ์ดเนอร์และคณะ อธิบายความแตกต่างของบุคคลในแง่ของการรับรู้ และการเก็บจำข่าวสาร ข้อมูล โดยจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.2.1 รูปแบบการคิดแบบปรับให้เรียบ (levelling) หมายถึง การที่บุคคลมีแนวโน้มที่จะรับรู้สิ่งเร้า หรือเหตุการณ์ใหม่ใน ลักษณะเดิมๆ เหมือนที่เคยเก็บจำไว้แล้ว จึงมักจะรับรู้ว่าเป็นเหมือน/คล้ายของเดิม ชอบการใช้เหตุผลเชิงนามธรรม ภาพในความจำมักไม่คงที่ พร่ามัว และ ไม่แม่นยำ

1.2.2 รูปแบบการคิดแบบลับให้คม (sharpening) หมายถึง ลักษณะที่บุคคลมีแนวโน้มที่จะรับรู้สิ่งเร้า /เหตุการณ์ใหม่ ในลักษณะ ที่แยกแยะ พุ่งความสนใจเพื่อพิจารณา ให้เห็นชัดเจนในความแตกต่างระหว่างสิ่งใหม่กับกับสิ่งที่เคยเก็บจำไว้แล้ว ชอบการใช้เหตุผลเชิงรูปธรรม มีการรับรู้เกี่ยวกับเวลาที่ชัดเจน ภาพในความจำจะคงอยู่ยาวนาน ความทรงจำหลักจะอยู่ในลักษณะของภาพ

1.3 รูปแบบการคิดแบบหุนหัน และแบบไตร่ตรอง (impulsive / reflectiveness) ของ คาแกน และคณะ (Kagan et al.,1964)

คาแกน และคณะ แบ่งรูปแบบการคิดเป็น 4 ลักษณะ คือ

1.3.1 คิดแบบหุนหัน (cognitively impulsive) มีการตัดสินใจอย่างรวดเร็วหลังจากได้ข้อมูลทางเลือกเพียงย่อๆ และ มักเป็นการตัดสินใจที่มีความผิดพลาดบ่อยๆ

1.3.2 คิดแบบไตร่ตรอง (cognitively reflective) มีการใคร่ครวญ พิจารณาอย่างรอบคอบระมัดระวัง เกี่ยวกับ ทางเลือกทุกทาง ก่อนที่จะตัดสินใจ และมักมีความผิดพลาดในการตัดสินใจเพียงเล็กน้อย

1.3.4 คิดเร็ว (quick) มีการโต้ตอบต่อสิ่งที่เร้าหรือสิ่งที่รับรู้ได้อย่างรวดเร็วแต่ผิดพลาดบ่อย

1.3.5 คิดช้า (slow) มีการตอบสนองต่อสิ่งที่ได้รับรู้ช้า และผิดพลาดมาก

1.4 รูปแบบการคิดแบบดัดแปลง และแบบสร้างใหม่ (adaption/innovation) ของ เคอร์ตัน (Kirton,1987)

เคอร์ตัน แบ่งลักษณะรูปแบบการคิดตามลักษณะการแก้ปัญหาเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.4.1 นักดัดแปลง (adaptor) เป็นผู้ที่ชอบ "ทำสิ่งที่ดีกว่า/ดีขึ้นกว่าเดิม" โดยมีแนวทางในการทำงานที่มีระเบียบ และแม่นยำ เป็นนักคิดหาคำตอบสรุป (convergence) แสวงหามติเอกฉันท์ โดยอิงวิธีการที่กำหนดขึ้น สามารถจัดการบริหารได้ดีในขอบเขตของระบบที่วางไว้แล้ว

1.4.2 นักสร้างใหม่ (innovator) เป็นผู้ที่ชอบ "ทำสิ่งที่แตกต่าง" มีแนวทาง การทำงานในลักษณะที่ไม่มีลำดับขั้นตอน ตัดสินใจโดยอิสระ เป็นผู้ที่เปลี่ยนแปลงความคิดได้ตลอดเวลา มีอุดมการณ์ และสามารถบริหารจัดการในภาวะวิกฤติได้ดี

รูปแบบการคิดในกลุ่มมิติของถ้อยคำ-ภาพ (verbal – imagery dimension)

แนวคิดนี้แบ่งบุคคลออกเป็นประเภท ตาม กระบวนการ ประมวลสารสนเทศ และการเก็บจำ ซึ่งใน กระบวนการ ของ การประมวล ข่าวสารข้อมูล นั้น เมื่อบุคคลรับข่าวสารข้อมูลมาแล้ว จะมีการแปลงรูปข่าวสาร และเก็บจำไว้ใน 2 ลักษณะ คือ เป็นรูปภาพ และเป็น คำพูด และจะดึงสิ่งที่เก็บจำนี้ออกมาใช้ในการคิดตามลักษณะที่เก็บจำไว้ เช่น ถ้าเราเก็บจำข้อมูลนั้นไว้ในลักษณะที่เป็นรูปภาพ เมื่อเวลาที่เราคิดถึงสิ่งนั้น หรือเรียกข้อมูลนั้นออกมาใช้งาน ข้อมูลนั้นก็ออกมาในลักษณะของรูปภาพ แต่ถ้าเราเก็บจำไว้ใน ลักษณะของถ้อยคำ เวลาที่เราเรียกข้อมูลออกมาใช้ในการคิด ข้อมูลที่เรานึกก็จะออกมาเป็นถ้อยคำ โดยปรกติบุคคล จะมีการแปลงรูป ข้อมูลข่าวสาร ได้ในทั้งสองลักษณะ แต่อย่างไรก็ตามการวิจัยพบว่า บุคคลหนึ่งๆ มีแนวโน้มที่จะใช้การแปลงข่าวสารข้อมูล ในรูปแบบหนึ่ง มากกว่า อีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า เป็นสไตล์ของผู้นั้น (Riding & Rayner, 1998) และก็มีเพียงบางคนเท่านั้น ที่สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการคิด ให้มีทั้งการคิดที่เป็นคำพูดและการคิดที่เป็นภาพได้เท่าๆ กัน โดยยืดหยุ่นไปตามสภาพการณ์ที่เหมาะสม

แนวคิดนี้จึงแบ่งบุคคลตามรูปแบบการคิด ได้เป็น 2 ประเภท คือ

ผู้ที่คิดเป็นคำพูด (Verbaliser) หมายถึงผู้ที่เมื่อรับรู้ข่าวสารข้อมูลแล้ว มีแนวโน้มที่จะการแปลงรูปข่าวสารข้อมูลนั้น แล้วเก็บจำและดึงออกมาใช้ในการคิดในรูปของคำพูดมากกว่าในลักษณะของรูปภาพ

ผู้ที่คิดเป็นภาพ (Visualiser) หมายถึงผู้ที่เมื่อรับรู้ข่าวสารข้อมูลแล้ว มีแนวโน้มที่จะการแปลงรูปและเก็บจำ และดึงออกมาใช้ใน การคิดในลักษณะของรูปภาพมากกว่าในลักษณะของคำพูด

การจำแนกประเภทของรูปแบบการเรียนรู้ (The categorization of learning style)

ได้มีการเสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ ไม่ต่ำกว่า 21 แนวคิด (Moran, 1991) ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงเพียง 4 แนวคิดซึ่งเป็นแนวคิดที่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป

1. รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดของโคลบ (Kolb's Learning Style Model, 1976)

แนวคิดนี้ได้จำแนกผู้เรียนออกเป็น 4 ประเภท ตามความชอบในการรับรู้และประมวลข่าวสารข้อมูล ดังนี้

1.1 นักคิดหลายหลากมุมมอง (diverger) เป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้ได้ดีในงานที่ใช้การจินตนาการ การหยั่งรู้ การมองหลากหลายแง่มุม สามารถสร้างความคิดในแง่มุมต่างๆกัน และรวบรวมข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่างๆ หรือที่ต่างแง่มุมเข้าด้วยกันได้ดีและมีความเข้าใจผู้อื่น แต่มีจุดอ่อนที่ตัดสินใจยากไม่ค่อยใช้หลักทฤษฎีและระบบทางวิทยาศาสตร์ในการคิดและตัดสินใจ มีความสามารถในการประยุกต์น้อย

1.2 นักคิดสรุปรวม (converger) เป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้เหตุผลแบบสรุปเลือกคำตอบที่ดีที่สุดเพียงหนึ่งคำตอบ มีความสามารถในการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ ไม่ใช้อารมณ์ ประยุกต์แนวความคิดไปสู่การปฏิบัติได้ดี และมีความสามารถในการสร้างแนวคิดใหม่ และทำในเชิงการทดลอง แต่มีจุดอ่อนที่มีขอบเขตความสนใจแคบและขาดการจินตนาการ

1.3 นักซึมซับ (assimilator) เป็นนักจัดระบบข่าวสารข้อมูล มีความสามารถในการใช้หลักเหตุผล วิเคราะห์ข่าวสารข้อมูล ชอบทำงานที่มีลักษณะเป็นนามธรรม และเชิงปริมาณ งานที่มีลักษณะเป็นระบบ

และเชิงวิทยาศาสตร์ และการออกแบบการทดลอง มีการวางแผนอย่างมีระบบ มีจุดอ่อนที่ไม่ค่อยสนใจที่จะเกี่ยวข้องกับผู้คน และความรู้สึกของผู้อื่น

1.4 นักปรับตัว (accomodator) เป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุดโดยผ่านประสบการณ์จริง มีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ ได้ดี มีการหยั่งรู้ (intuition) ชอบแสวงหาประสบการณ์ใหม่ๆ ชอบงานศิลปะ ชอบงานที่เกี่ยวข้องกับผู้คน มีความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามแผน ชอบการเสี่ยง ใช้ข้อเท็จจริงตามสภาพการณ์ปัจจุบัน จุดอ่อนของผู้ที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบนี้คือ วางใจในข้อมูลจากผู้อื่น ไม่ใช่ความสามารถในเชิงวิเคราะห์ของตนเอง ไม่ค่อยมีระบบ และชอบแก้ปัญหาโดยวิธีการลองผิดลองถูก

2. รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Myers-Briggs (Myers, 1978)

แนวคิดนี้แบ่งผู้เรียนตามความชอบของการเรียนรู้โดยมีพื้นฐานความคิดมาจากทฤษฎีบุคลิกภาพของคาร์ล ยุง (Carl Jung) โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็นประเภทดังนี้ (Felder, 1996 ; Griggs, 1991)

2.1 ผู้สนใจสิ่งนอกตัว และผู้สนใจสิ่งในตัว (extroversion / introversion)

ผู้สนใจสิ่งนอกตัว (extroversion) หมายถึงผู้เรียนที่มุ่งเน้นข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโลกภายนอกของตน และชอบการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และมีการปฏิสัมพันธ์กันผู้สนใจสิ่งในตัว (introversion) หรือผู้เรียนที่มุ่งเน้นความคิดเกี่ยวกับโลกภายในของตน และชอบงานรายบุคคลที่เน้นการใช้การคิดแบบไตร่ตรอง

2.2 การสัมผัสและการหยั่งรู้ (Sensing / intuition)

เป็นการจำแนกผู้เรียนตามวิธีการให้ได้มาซึ่งความรู้การสัมผัส (sensing) หมายถึงผู้เรียนที่มุ่งเน้นความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริง กฎ และกระบวนการ โดยผ่านการปฏิบัติด้วยประสาทสัมผัส 5 การหยั่งรู้ (intuition) ผู้เรียนที่มุ่งเน้นความรู้ที่มีลักษณะของความเป็นไปได้ใหม่ๆ ปัญหาที่ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน และอาศัยการจินตนาการในการให้ได้มาซึ่งความรู้เหล่านี้

2.3 การคิดและการรู้สึก (thinking / feeling)

เป็นการจำแนกผู้เรียนตามลักษณะของกระบวนการทางเลือกในการตัดสินใจการคิด (thinking) หมายถึงผู้เรียนที่รับข้อมูลแล้วคิดตัดสินใจบนฐานของการใช้กฎเกณฑ์และหลักเหตุผล สามารถทำงานได้ดีในงานที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และแก้ปัญหาที่มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

การรู้สึก (feeling) เป็นผู้ที่ตัดสินใจบนฐานของความความรู้สึก ค่านิยมส่วนตัว ค่านิยมของกลุ่ม และสนใจในประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้คน เป็นผู้ที่มีความสามารถในการสื่อสารระหว่างบุคคล และมักประสบความสำเร็จในการทำงานเป็นทีม

2.4 การตัดสินใจ และ การรับรู้ (judging VS perception) เป็นการจำแนกผู้เรียนตามกระบวนการประมวลข่าวสารข้อมูล

การตัดสินใจ (judging) หมายถึง ผู้เรียนที่เมื่อได้รับข่าวสารข้อมูลใดๆแล้ว มักจะประมวลข่าวสารด้วยการตัดสินใจ และสรุปลงความเห็นเกี่ยวกับข้อมูลนั้นๆ

การรับรู้ (perception) หมายถึงผู้เรียนที่มีแนวโน้มที่จะพยายามรวบรวมข้อมูลให้มากกว่าที่มีอยู่ และมักจะยืดเวลาการตัดสินใจออกไปเรื่อยๆ

3. รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดของ กราชา และริเอชแมนน์ (Grasha & Riechmann, 1974)

กราชา และริเอชแมนน์ (Grasha & Riechmann, 1974) ได้เสนอรูปแบบของการเรียนรู้ ในลักษณะของความชอบและทัศนคติของบุคคล ในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและเพื่อนในการเรียนทาง วิชาการ เป็น 6 แบบ ดังนี้

3.1 แบบมีส่วนร่วม (participant) เป็นผู้เรียนที่สนใจอยากจะทำเกี่ยวกับเนื้อหาของรายวิชาที่ เรียน อยากรู้ สนุกกับการเรียนในชั้นเรียน และติดตาม และติดตามทิศทางของการเรียนการสอน

3.2 แบบหลีกเลี่ยง (Avoidant) เป็นผู้เรียนที่ไม่มีความต้องการที่จะรู้เกี่ยวกับเนื้อหาของรายวิชาที่เรียน ไม่ชอบเข้าชั้นเรียน ไม่สนใจที่จะเรียนรู้ รู้สึกต่อต้านทิศทางของการเรียนการสอน

3.3 แบบร่วมมือ (Collaborative) เป็นผู้เรียนที่ชอบกิจกรรมการเรียนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมและ การร่วมมือกัน ชอบการมีปฏิสัมพันธ์กัน รู้สึกสนุกในการทำงานกลุ่ม

3.4 แบบแข่งขัน (Competitive) เป็นผู้เรียนที่มีลักษณะของการแข่งขันและยึดตนเองเป็น ศูนย์กลาง สนใจแต่ตนเอง และมีแรงจูงใจในการเรียนจากการได้ชนะผู้อื่น สนุกกับเกม/กีฬาการต่อสู้ ชอบกิจกรรมที่มีการแพ้-ชนะ สนุกในเกมที่เล่นเป็นกลุ่ม

3.5 แบบอิสระ (Independent) เป็นผู้ที่ทำงานด้วยตนเอง สามารถทำงานให้เสร็จสมบูรณ์ วัตถุประสงค์ การตอบสนอง/โต้ตอบได้รวดเร็ว และมีความคิดอิสระ เป็นตัวของตัวเอง

3.6 แบบพึ่งพา (Dependent) เป็นผู้ที่ต้องอาศัยครูให้คำแนะนำ ต้องการความช่วยเหลือ และ แรงจูงใจภายนอก (เช่น คำชม รางวัล) ในการจูงใจให้การเรียน ไม่ค่อยไวในการตอบสนอง/โต้ตอบ มีความกระตือรือร้นในการเรียนไม่มาก และมักจะทำตามความคิดของผู้นำ

ประโยชน์ของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการคิด และรูปแบบการเรียนรู้

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคลใน รูปแบบการคิด และรูปแบบการเรียนรู้ มีประโยชน์ต่อทั้งผู้เรียน และผู้สอน ในแง่การส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้เต็ม ศักยภาพ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ประโยชน์ของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ต่อผู้เรียน

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคลในรูปแบบการคิด และรูปแบบการเรียนรู้ จะช่วยให้ นักศึกษาเข้าใจตนเอง และเข้าใจในความแตกต่างระหว่างตนเอง และผู้อื่น และใช้ประโยชน์จาก ความรู้ความเข้าใจใน จุดเด่นของรูปแบบการคิด และรูปแบบการเรียนรู้ของตน ไปให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อ การเรียนทางวิชาการ การเรียนรู้ในสภาพการณ์ทั่วไป และการทำงานในอนาคตต่อไป พร้อมทั้งปรับปรุง แก้ไขจุดอ่อนของตนในรูปแบบการคิด และรูปแบบการเรียนรู้ที่ไม่เคยใช้หรือไม่ค่อยได้ใช้ให้แข็งแกร่งขึ้น เพื่อจะได้เป็นผู้มีรูปแบบการคิด และรูปแบบการเรียนรู้หลายรูปแบบ ซึ่งจะทำให้สามารถเลือกนำออกมา ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะถ้าผู้เรียนที่ ยึดมั่นในการใช้รูปแบบการคิด และรูปแบบการเรียนรู้แบบใดแบบหนึ่งเพียงรูปแบบเดียว ก็จะสามารถ

เรียนรู้ได้ดีเฉพาะในบางรายวิชาหรือบางสถานการณ์ ที่สอดคล้องกับการจัดการสอนเท่านั้น แต่ในบางรายวิชาหรือบางสถานการณ์ ที่ต้องการรูปแบบการคิด และรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างออกไป ก็จะทำให้เกิดความรู้ที่ยุ่งยากหรืออาจเป็นปัญหาการเรียนได้

ประโยชน์ของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้สอน

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคลในรูปแบบการคิด และรูปแบบการเรียนรู้ ทำให้นักจิตวิทยาและนักการศึกษาเห็นถึงความจำเป็นที่ผู้สอนจะต้องปรับสภาพการเรียนการสอนและกลวิธีการสอนให้เข้ากับลักษณะของผู้เรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนการสอนและช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดมุ่งหมายของการเรียน (Saracho, 1997; Morgan, 1997) โดยผู้สอนควรจะสร้างความสมดุลในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนทุกคน ด้วยการจัดรูปแบบการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายและยืดหยุ่น เพื่อสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนของผู้เรียนที่แตกต่างกัน และช่วยให้นักศึกษามีทักษะในการใช้รูปแบบการคิด และรูปแบบการเรียนรู้ที่ตนชอบมากกว่า และอีกทั้งจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เพิ่มทักษะการใช้รูปแบบการเรียนที่ตนชอบน้อยกว่าให้สูงขึ้นด้วย ดังที่ Robotham (1995) เสนอแนะว่า ในช่วงแรกของการเรียน ผู้สอนควรจัดรูปแบบการสอนให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียน เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ได้ดีกว่า และเมื่อผู้เรียนมีความสามารถเพิ่มขึ้นแล้ว ผู้สอนควรใช้รูปแบบการสอนที่ไม่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนารูปแบบการเรียนของตนให้กว้างขึ้น และจะได้อย่างสามารถใช้เลือกรูปแบบการเรียนให้เหมาะสมกับงานที่แตกต่างได้ต่อไป โดยไม่ติดยึดกับรูปแบบการเรียนแบบใดแบบหนึ่งเพียงแบบเดียว นอกจากนี้ผู้สอนยังสามารถนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ในรูปแบบการคิด และรูปแบบการเรียนรู้ ไปใช้ในการออกแบบหลักสูตร การเขียนตำรา การพัฒนาชุดการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ และออกแบบวิธีสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพได้อีกด้วย (Felder, 1996 ; Saracho, 1997)

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บริรักษ์ นาให้ผล (บทคัดย่อ : 2558) ได้ทำการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของคณยุคดิจิทัล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของคณยุคดิจิทัล (Generation Z) ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ตัวอย่างในการศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 439 คน เป็นนักศึกษาชั้นมัธยมปลายที่เรียนกวดวิชา ในสถาบันกวดวิชาแห่งหนึ่ง โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม เรื่องรูปแบบการเรียนรู้ของ กราชาและไรซ์แมน (Grasha and Reichmann, 1975) ซึ่งแบ่งรูปแบบการเรียนรู้เป็น 6 แบบ คือ แบบอิสระ แบบหลีกเลี่ยง แบบร่วมมือ แบบพึ่งพา แบบแข่งขัน แบบมีส่วนร่วม และนำข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยหาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t-test F-test และ One-way anova จำแนกตาม เพศ ระดับชั้น แผนการเรียน เกรดเฉลี่ย จากการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของคณยุคดิจิทัล (Generation Z) พบว่า 1) รูปแบบการเรียนรู้ของคณยุคดิจิทัล อันดับแรกคือ แบบร่วมมือ และแบบสุดท้ายคือ แบบหลีกเลี่ยง 2) เพศที่ต่างกันทำให้มีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่าง

กัน 3) ระดับชั้นที่ต่างกันมีรูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน 4) แผนการเรียนต่างกันมีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน และ 5) เกรดเฉลี่ยที่ต่างกันนั้นทำให้รูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

พลสุข เจนพานิชย์ วิสุทธิพันธ์ และคณะ (บทคัดย่อ : 2558) ได้ทำการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล โรงเรียนรามาริบัติ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่ามีตัวเลือก 5 ระดับ เกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ของ กราส์ซา และ ไรซ์แมน โดยแบ่งรูปแบบการเรียนรู้เป็น 6 รูปแบบดังนี้ แบบอิสระ แบบพึ่งพา แบบร่วมมือแบบหลีกเลี่ยง แบบแข่งขัน และแบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของโรงเรียนพยาบาล รามาริบัติ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล ตั้งแต่ ชั้นปี ที่ 1 ถึงปีที่ 4 จำนวน 724 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาลมีรูปแบบการเรียนรู้ที่ต่างกัน ซึ่งนักศึกษาแต่ละชั้นปี มีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 49.3- 67.1 รองลงมาได้แก่รูปแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพา ร้อยละ 13.4-18.5 จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลรามาริบัติและระดับชั้นปีโดยใช้การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test) พบว่ารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลรามาริบัติและระดับชั้นปีมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ดังนั้น หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตควรจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักศึกษาเช่น การอภิปรายกลุ่มย่อย สัมมนา การแสดงบทบาทสมมติและสนับสนุนให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้และการประเมินผล

พระระวี โตบัว (บทคัดย่อ : 2558) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2557 จำนวน 259 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการใช้เวลาว่าง 3 ลำดับแรกของนักศึกษาสาขาสถิติ ได้แก่ ดูภาพยนตร์ และค้นคว้าด้านวิชาการ/หาความรู้ทางอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 98.3 รองลงมาคือศึกษาดำรงและเอกสารประกอบการเรียนตามที่อาจารย์กำหนด คิดเป็นร้อยละ 97.5 และทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อน ทบทวนเนื้อหาที่ได้เรียนมาและชื่อของตามศูนย์การค้า คิดเป็นร้อยละ 96.6 ตามลำดับ และกิจกรรมที่นักศึกษาสาขาสถิติ ทำน้อยที่สุด คือ เล่นกีฬา เทควันโด

จิตต์โสภิน มีระเกตุ (บทคัดย่อ : 2550) ได้ทำการวิจัยการใช้เวลาว่างของเยาวชนในพื้นที่กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชน อายุระหว่าง 12-18 ปี เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่าเยาวชนประมาณเกือบสองในสามเป็นชาวไทยมุสลิม การใช้เวลาว่างในรูปแบบกิจกรรมภายในบ้านที่เยาวชนกระทำมากที่สุดคือการรับชมโทรทัศน์ รูปแบบกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เยาวชนทำมากที่สุดคือการร้องเพลง กิจกรรมนอกสถานที่ที่ทำมากที่สุดคือ การเล่นกีฬา หากหน่วยงานของรัฐต้องการจัดกิจกรรมเพื่อให้เยาวชนในพื้นที่ได้เข้าร่วม ควรคำนึงถึงเยาวชนไทยมุสลิม เนื่องจากเยาวชนดังกล่าวมีความจำเป็นต้องศึกษาศาสนาการจัดกิจกรรมในวันอาทิตย์และช่วงปิดภาคการศึกษา จะทำให้เยาวชนไทยมุสลิมมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมได้มากยิ่งขึ้น

ศักดิ์ภัทร์ เฉลิมพุฒิพงษ์ (บทคัดย่อ : 2554) ได้ศึกษาการใช้เวลาว่างเพื่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยเสนอเป็น 4 องค์ประกอบของแหล่งเรียนรู้ในการใช้เวลาว่างที่มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ซึ่งได้แก่ การเรียนรู้ของแต่ละบุคคลในการใช้เวลาว่าง สถาบันครอบครัวกับการศึกษาใช้เวลาว่าง สถาบันการศึกษากับการใช้เวลาว่าง และสถาบันสังคมกับการใช้เวลาว่าง โดยทุกแหล่งองค์ประกอบในการใช้เวลาว่างเป็นกระบวนการเสริมสร้างความรู้ทักษะ รวมถึงมวลประสบการณ์ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีอีกทั้งถ้าบุคคลใดตระหนักรู้ในการใช้เวลาว่างนับได้ว่าบุคคลนั้นมีเครื่องมือที่ดีที่จะส่งเสริมการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

อภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์ และ ยุวัลดา ชูรัักษ์ (บทคัดย่อ : 2556) ได้ทำการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ โดยกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์ ปีการศึกษา 2555 มีแบบสอบถาม รูปแบบการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัย ส่วนวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ สถิติค่าร้อยละ สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา คณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยหาดใหญ่และค่าสถิติ T-test และ F-test ผลการวิจัย พบว่า 1) นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีรูปแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพาและแบบมีส่วนร่วม เป็นอันดับหนึ่ง แบบอิสระเป็นอันดับสอง แบบร่วมมือเป็นอันดับสาม แบบการแข่งขันเป็นอันดับสี่ และแบบหลีกเลี่ยงเป็นอันดับสุดท้ายและ 2) นักศึกษา ระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์ ที่มีปัจจัยเพศ ชั้นปี และสาขาวิชาต่างกัน มีรูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เพื่ออาจารย์สามารถนำผลของข้อมูลมาปรับปรุง ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงการศึกษาในยุคดิจิทัล คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 634 คน (ข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, 2559)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัย ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 245 คน ซึ่งทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยใช้วิธีการสุ่มเป็นระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษา
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้พัฒนาตามแนวคิดรูปแบบการเรียนรู้ 6 รูปแบบของ กรราส์ซาและไรซ์แมน

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ และปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้แนวทางเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษา

3.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เวลาว่างและรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา

3.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อตรวจสอบการใช้ภาษาและความครอบคลุมของเนื้อหา โดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (index of item-objective congruence : IOC) (สุวิมล ติรกานันท์, 2543) พบการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ มีค่าตั้งแต่ 0.74 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

3.4 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นขั้นสุดท้ายก่อนนำไปทดลองใช้

3.5 นำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายคลึงแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน แล้วนำผลที่ได้หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient) วิธีการของครอนบาค (Cronbach , 1974 : 161 ; อ้างถึงใน มันทนา วุ่นหนู, 2551 : 48) ผลการวิเคราะห์พบว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่า .87

3.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วนำจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามสาขาวิชาต่างๆในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 245 คน

1. ผู้วิจัยออกติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยการให้ระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 5-7 วัน จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามกลับคืน

2. ผลการเก็บข้อมูลกลับคืนมาพบว่า สามารถรวบรวมคืนมาได้จำนวน 223 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.02 จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวัดตัวแปรเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ ใช้วิธีการให้คะแนนของ Likert Scale แบ่งความพึงพอใจออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

ส่วนเกณฑ์การวัดพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้ใช้เกณฑ์มาตรฐานพิจารณาเปรียบเทียบ
คะแนนเฉลี่ยที่คำนวณ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง มีความต้องการมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง มีความต้องการมาก

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง มีความต้องการปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง มีความต้องการน้อย

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง มีความต้องการน้อยที่สุด

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าสถิติ
ต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติค่าความถี่ โดยคิดเป็นร้อยละ
2. ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และสถิติค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สูตรคำนวณค่าเฉลี่ย

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ

\bar{x}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
$\sum x$	หมายถึง	ผลรวมคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
N	หมายถึง	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

สูตรคำนวณค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ

$S.D.$	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
x	หมายถึง	คะแนนแต่ละตัว
\bar{x}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย

N หมายถึง จำนวนคะแนนในกลุ่ม

Σ หมายถึง ผลรวม

(Standard Deviation : $S. D.$)

3. การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Computing the Pearson)

เป็นสูตรที่คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้คะแนนมาตรฐาน โดยเราดัดแปลงคะแนน X และ Y จากคะแนนดิบให้เป็นคะแนนมาตรฐาน (Z_x, Z_y) เสียก่อน

$$r = \frac{n \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[n \sum X^2 - (\sum X)^2][n \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

โดย $SS_{(x)} = \sum X^2 - \frac{(\sum X)^2}{n}$

$$SS_{(y)} = \sum Y^2 - \frac{(\sum Y)^2}{n}$$

$$SS_{(xy)} = \sum XY - \frac{(\sum X)(\sum Y)}{n}$$

เมื่อคำนวณค่า r แล้วผู้วิจัยอาจต้องทราบว่าค่าสหสัมพันธ์ที่คำนวณได้นั้นมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่สามารถทำได้โดยนำค่า r ไปคำนวณเป็นค่าสถิติที (t-test)

$$t = r \sqrt{\frac{n-2}{1-r^2}}$$

โดยมีค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ n-2 ซึ่งค่า t ที่คำนวณได้นำไปเทียบกับค่าวิกฤตของที่ได้จากตารางวิกฤตหรือสามารถเทียบได้กับตารางค่าวิกฤตของค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันได้โดยตรงโดยใช้ค่า $df = n-2$

โดยถ้าค่า r ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่าค่าวิกฤตแสดงว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่าที่ไปเทียบนี้ไม่ต้องคิดเครื่องหมาย)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร 2) เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และ 3) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผลการดำเนินงานวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
3. ผลการวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	134	60.09
- หญิง	89	39.91
รวม	223	100
2. สาขาวิชา		
- สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล	52	23.32
- สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม	33	14.80
- สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	54	24.22
- สาขาวิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม	29	13.00
- สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์	55	24.66
รวม	223	100.00

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ชั้นปีที่กำลังศึกษา		
- ชั้นปีที่ 1	54	24.21
- ชั้นปีที่ 2	56	25.11
- ชั้นปีที่ 3	52	23.33
- ชั้นปีที่ 4	61	27.35
รวม	223	100

จากตารางที่ 1 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 60.09 และเพศหญิงจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 39.91

สาขาที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 24.66 รองลงมาได้แก่ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 24.22 และสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 23.32

ชั้นปีที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ ชั้นปีที่ 4 จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 27.35 รองลงมาได้แก่ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 25.11 และชั้นปีที่ 1 จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 24.21

2. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เปรียบเทียบเป็นรายด้าน

พฤติกรรมการใช้เวลาว่าง	\bar{x}	S.D	ระดับ
กิจกรรมการเรียน	3.21	0.80	ปานกลาง
กิจกรรมพักผ่อน	3.43	0.84	ปานกลาง
กิจกรรมสุขภาพ	2.04	0.61	น้อย
กิจกรรมปฏิสัมพันธ์	3.65	0.96	ปานกลาง
ภาพรวม	3.08	0.64	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{x} = 3.08, S.D = 0.64) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาที่มากที่สุดคือ กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ (\bar{x} = 3.65, S.D = 0.96) รองลงมาคือ กิจกรรมพักผ่อน (\bar{x} = 3.43, S.D = 0.84) กิจกรรมการเรียน (\bar{x} = 3.21, S.D = 0.88) และกิจกรรมสุขภาพ (\bar{x} = 2.04, S.D = 0.61)

3. ผลการวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะ
 ครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เปรียบเทียบเป็นรายด้าน

รูปแบบการเรียนรู้	\bar{X}	S.D	ระดับ
แบบฟังพา	3.32	0.67	ปานกลาง
แบบมีส่วนร่วม	3.41	0.64	ปานกลาง
แบบแข่งขัน	3.23	0.65	ปานกลาง
แบบร่วมมือ	3.48	0.67	ปานกลาง
แบบอิสระ	3.27	0.64	ปานกลาง
แบบหลีกเลี่ยง	3.13	0.61	ปานกลาง
ภาพรวม	3.30	0.02	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.30, S.D = 0.02) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด 6 ด้าน โดยอันดับ 1 คือ รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (\bar{X} = 3.48, S.D = 0.67) รองลงมา คือ แบบมีส่วนร่วม (\bar{X} = 3.41, S.D = 0.64) แบบฟังพา (\bar{X} = 3.32, S.D = 0.67) แบบอิสระ (\bar{X} = 3.27, S.D = 0.64) แบบแข่งขัน (\bar{X} = 3.23, S.D = 0.65) และแบบหลีกเลี่ยง (\bar{X} = 3.13, S.D = 0.61) ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับ
 รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา

ตารางที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของ
 นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

พฤติกรรมการใช้เวลาว่าง	รูปแบบการเรียนรู้					
	อิสระ	หลีกเลี่ยง	ร่วมมือ	ฟังพา	แข่งขัน	มีส่วนร่วม
กิจกรรมการเรียน	.356**	.227**	.388**	.373**	.344**	.375**
กิจกรรมพักผ่อน	.238**	.183**	.223**	.207**	.134*	.235**
กิจกรรมสุขภาพ	.084	.047	.068	.062	.078	.187**
กิจกรรมปฏิสัมพันธ์	.205**	.248**	.272**	.173**	.133*	.154**

*P < 0.05

**P < 0.01

จากตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า พฤติกรรมการใช้เวลาว่างด้านกิจกรรมการเรียน ด้านกิจกรรมพักผ่อน และด้านกิจกรรม ปฏิสัมพันธ์

มีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับรูปแบบการเรียนรู้ทั้ง 6 แบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระดับ .01 ส่วนพฤติกรรมการใช้เวลาว่างด้านกิจกรรมสุขภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกเฉพาะกับรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นศึกษาการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร 2) เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และ 3) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 245 คน ซึ่งทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยใช้วิธีการสุ่มเป็นระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Computing the Pearson) ซึ่งการดำเนินการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า

พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$, S.D = 0.64)

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาที่มากที่สุดคือ กิจกรรมปฎิสัมพันธ์ รองลงมาคือ กิจกรรมพักผ่อน กิจกรรมการเรียน และกิจกรรมสุขภาพ

1.2 ผลการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า

รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$, S.D = 0.02)

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด 6 ด้าน โดยอันดับ 1 คือ รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ รองลงมา คือ แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา แบบอิสระ แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยง ตามลำดับ

1.3 ผลการหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า ความสัมพันธ์

ระหว่างระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า พฤติกรรมการใช้เวลาว่างด้าน
กิจกรรมการเรียน ด้านกิจกรรมพักผ่อน และด้านกิจกรรม ปฏิสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กันในทางบวก
กับรูปแบบการเรียนรู้ทั้ง 6 แบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระดับ .01 ส่วนพฤติกรรม
การใช้เวลาว่างด้านกิจกรรมสุขภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกเฉพาะกับรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร สามารถสรุปประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

2.1 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาใช้เวลากับการอยู่กับกลุ่มเพื่อนเป็นส่วนใหญ่เนื่องจากการทำ
หน้าที่หลัก คือ กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ ส่วนเวลาว่างที่มีอยู่หลังจากการใช้เวลาอยู่กับกลุ่มเพื่อนนั้น
นักศึกษาอาจลำดับความสำคัญของกิจกรรมที่จะเลือกทำในเวลาว่าง ซึ่งเป็นไปตามความคิดเห็นและ
ความชอบของแต่ละคนว่า กิจกรรมใดจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่นตามลำดับ ผลการวิจัยนี้
สอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณี อุปแก้วและธีรภัทร นวลแก้ว (2552: 24) ที่พบว่า พฤติกรรมการใช้
เวลาว่างของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นราย
ด้านพบว่า ด้านสังคม ด้านวิชาการ ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านนันทนาการ อยู่ในระดับปานกลาง
เช่นกัน และอภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์ (2558) ที่พบว่า พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาระดับ
ปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นราย
ด้าน พบว่า ด้านการเรียน ด้านการพักผ่อน ด้านปฏิสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมทั้งใน
ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษามีความแตกต่างระหว่างบุคคล
ซึ่งถือเป็นธรรมชาติของผู้เรียน ปัจจัยด้านความแตกต่างระหว่างบุคคลนี้อาจจะส่งผลให้นักศึกษา
มีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันเป็นไปตามความเห็นของคีฟ (Keefe, 1984: 59-63) ที่ได้กล่าวถึง
รูปแบบการเรียนรู้ว่าเป็นลักษณะและวิธีการเรียนที่ผู้เรียนชอบใช้ในการเรียนรู้การคิดหรือการ
แก้ปัญหาในการเรียน และสัมพันธ์กับแนวคิดของกราสซาและไรช์แมน (Grasha; & Reichman.
1975: 20) ที่ระบุว่าผู้เรียนจะมีแบบการเรียนแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับวิธีการที่ผู้เรียนใช้ปรับตัวให้เข้ากับ
สภาพการณ์ที่มีเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้สอนและผู้อื่น ตลอดจนภาระหน้าที่อันผูกพันที่
ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ งานวิจัยของทัศนีย์
หนูนาท (2553) ที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมา ได้แก่
แบบการเรียนแบบร่วมมือ แบบอิสระ แบบพึ่งพา แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยงในสัดส่วนที่เท่ากัน
และตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของเสนห์ เดชะวงศ์ (2560) ที่พบว่า นักศึกษาระดับ
ปริญญาตรี ใช้รูปแบบการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง ในรายด้าน นักศึกษาใช้รูปแบบ
การเรียนแบบร่วมมือ แบบพึ่งพา และแบบมีส่วนร่วมในระดับมาก

2.3 จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า

พฤติกรรมการใช้เวลาว่างด้านกิจกรรมสุขภาพมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้เวลาว่างด้านกิจกรรมสุขภาพ เนื่องจากมีรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง เพราะธรรมชาติของผู้เรียนที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง จะมีการเรียนด้วยนิสัยที่ไม่กระตือรือร้น ไม่เอาใจใส่ในการเรียน สนใจการเรียนบางช่วงเวลา ไม่ชอบการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนกับเพื่อนและอาจารย์จะนั่งเรียนโดยมีเป้าหมายเพียง ให้จบชั่วโมง มีพฤติกรรมคิดว่าต้องเรียนเพื่อให้สำเร็จการศึกษา ซึ่งพฤติกรรมการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงนี้อาจจะเกิดขึ้นเพราะนักศึกษาไม่มีแรงจูงใจในการเรียน อันเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เกิดขึ้นในชั่วโมง เป็นต้น

ประกอบกับการสังเกตพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนหนึ่งเมื่อถึงเลิกเรียนในแต่ละวันจะไม่มีเวลาทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับสุขภาพ อาทิ เล่นกีฬา ออกกำลังกาย ประเภทต่าง ๆ โดยได้สอบถามนักศึกษาส่วนหนึ่งได้ให้ข้อมูล ตรงกันว่า การเรียนทั้งวัน ทำให้รู้สึกเหนื่อยล้า จึงไม่ต้องการทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ และนักศึกษาบางส่วนให้ข้อมูลเพิ่มเติม ว่า มีงานมอบหมายหรือการบ้านต้องทำ หลังเลิกเรียน ซึ่งงานบางชิ้นใช้เวลาานและเป็นไปตามลักษณะพฤติกรรมของรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์ และงานวิจัยของฉันทนันท์ ทองบุญตา (2555) ที่ระบุว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน แต่จะมีรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงเป็นอันดับสุดท้าย

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

อาจารย์ผู้สอนในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ควรทำกิจกรรมวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อช่วยในการออกแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน และนำผลการวิเคราะห์การใช้เวลาว่างของนักศึกษาไปให้คำแนะนำหรือแนะแนวด้านส่วนตัว สังคม ให้กับนักศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะในครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอนด้วย เพื่อนำผลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบว่าการสอนของครูเป็นไปตามรูปแบบการเรียนรู้หรือไม่

บรรณานุกรม

- การบริหารเวลา. เอกสารความรู้ สดร. ลำดับที่ 17/ปีงบประมาณ 2553 สถาบันดำรงราชานุกุล. จิตต์โสภิณ มีระเกตุ. (2550). การใช้เวลาว่างของเยาวชนระหว่าง 12-18 ปี กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง. วารสารวิทยาศาสตร์สาขาสังคมศาสตร์ (28): 202-209.
- จุฑารัตน์ ทิพย์บุญทรัพย์. (2553). การเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์รูปแบบการใช้เวลาว่างของนักศึกษา วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ชัยวัฒน์ ตันพรังซี.(2554). รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา : กรณีศึกษารายวิชาการศึกษาทั่วไป ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและทักษะการเรียนรู้. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ทัศนีย์ หนูนา. (2553). ผลของความสอดคล้องของแบบการเรียนกับการสอนที่มีต่อการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ธันยรัตน์ ทองบุญตา. (2553). พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- บริรักษ์ นาให้ผล. (2558). การศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของคนยุคดิจิทัล. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2559. แหล่งข้อมูล : <http://www.hrd.nida.ac.th/>
- ปาริชาติ สืบศักดิ์วงศ์ และคณะ. (2550). ศึกษาพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- พระระวี โตบัว. (2558). พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พูลสุข เจนพานิชย์ วิสุทธิพันธ์ และคณะ. (2558). รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล โรงเรียนพยาบาลรามธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล. วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข : 70-82.
- วิทยา ชีวรุโณทัย. (2555). รักและผูกพันเจเนอเรชันแซด (Generation Z with love and care). กรุงเทพฯ:ฐานบุ๊คส์.
- ศักดิ์ภัทร์ เฉลิมพุดผิงศ์. (2554). การศึกษาการใช้เวลาว่างเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต. วารสารพลศึกษา. 14(2): 10-17.
- สุวิมล ตีรกานันท์. (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสน่ห์ เดชะวงศ์. (2560). รูปแบบการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ฯ ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2560 : 49-62.
- อภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์ และคณะ. (2556) .รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล. การประชุมมหาดใหญ่วิชาการ 4 เรื่อง “การวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมไทย”:435-440.

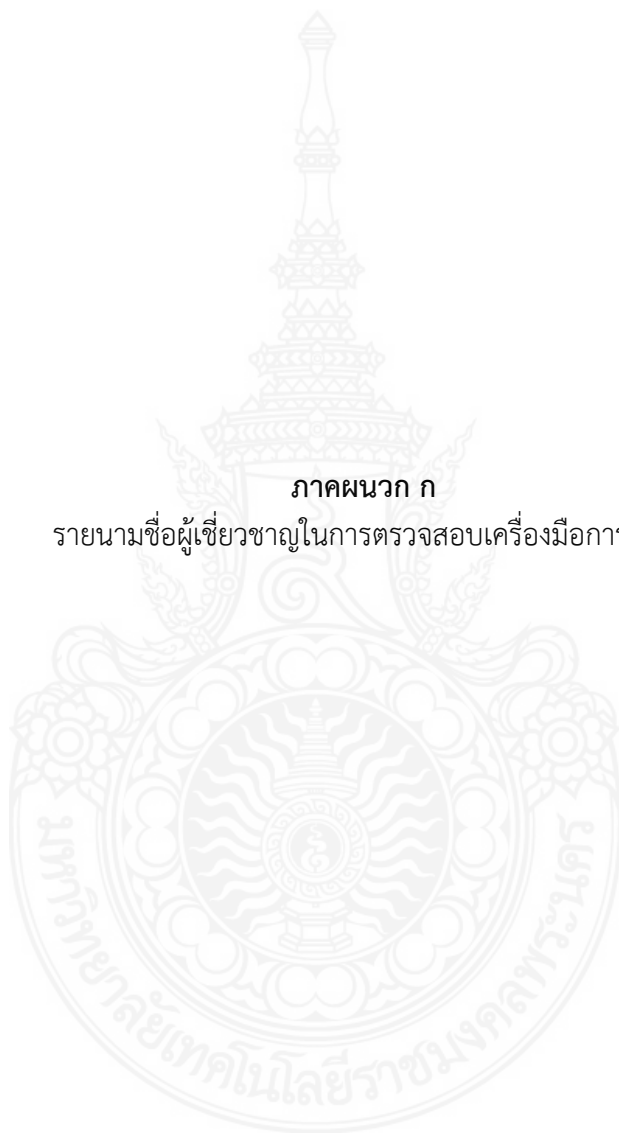
- อรุณี อุปแก้ว และธีรภัทร นวลแก้ว. (2552). *พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์
บัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม*. มหาสารคาม: วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม
- Bammel, G.; & Burrus-Bammel, L. L. (1996). *Leisure and Human Behavior*. 3rd ed.
Dubuque, IA: Brown and Benchmark.
- Grasha, A. and Reichmann, S. (1975). Workshop handout on Learning Styles. Ohio:
Faculty Resource, University of Cincinnati.
- Mann, M. D. (2011). *LEARNING AND MEMORY*. Retrieved November 23, 2016,
from <http://michaeldmann.net/mann18.html>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

รายนามชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. ดร.มฤชฎี แก้วจินดา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณ ชลวาสิน
3. อ.นเรศ กันทะวงศ์

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง พฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศึกษาพฤติกรรมการใช้เวลาว่างกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการสอนให้กับผู้สอนต่อไป

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้

3. การพิจารณาระดับพฤติกรรมการใช้เวลาว่าง แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ

มาก หมายถึง ปฏิบัติบ่อยครั้ง

ปานกลาง หมายถึง ปฏิบัติบางครั้งแต่ไม่สม่ำเสมอ

น้อย หมายถึง ปฏิบัติน้อยครั้ง

น้อยที่สุด หมายถึง ปฏิบัติบ้างนานนานครั้งหรือแทบจะไม่เคยปฏิบัติเลย

4. ในการตอบแบบสอบถาม ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นข้อเลือกที่เหมาะสม หากมีความคิดเห็นหรือข้อมูลเพิ่มเติมขอให้เขียนลงในช่องว่างที่กำหนดไว้ให้

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. สาขาวิชา

สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล

สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ

สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า

สาขาวิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์

สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์

3. ชั้นปีที่กำลังศึกษา

ชั้นปีที่ 1

ชั้นปีที่ 2

ชั้นปีที่ 3

ชั้นปีที่ 4

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของนักศึกษา

ข้อ	ประเภทการใช้เวลาว่าง	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กิจกรรมการเรียน						
1.	ทำการบ้าน/งานที่อาจารย์มอบหมาย					
2.	ลอกการบ้านเพื่อน					
3.	ทบทวนบทเรียน/อ่านหนังสือล่วงหน้า					
4.	ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากห้องสมุด/อินเทอร์เน็ต					
5.	ทบทวนบทเรียนกับเพื่อน					
6.	ให้เพื่อนหรือผู้อื่นช่วยทำรายงาน/การบ้าน					
7.	เข้าร่วมแข่งขันทางวิชาการ					
8.	เรียนพิเศษ/อบรมกิจกรรมวิชาการ					
9.	ฝึกปฏิบัติในสาขาที่เรียน					
10.	เข้าห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์					
กิจกรรมพักผ่อน						
11.	อ่านหนังสือที่ชอบ					
12.	ดูหนัง/ฟังเพลง					
13.	เดินห้างสรรพสินค้ากับเพื่อน					
14.	เล่นเกมส์					
15.	เล่นดนตรี					

ข้อ	ประเภทการใช้เวลาว่าง	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
16.	นอนหลับ					
17.	ท่องเที่ยวตามต่างจังหวัด					
18.	เลี้ยงสัตว์					
19.	สังสรรค์กับเพื่อน					
20.	ทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัว					
กิจกรรมสุขภาพ						
21.	วิ่ง					
22.	เดิน					
23.	ขี่จักรยาน					
24.	โยคะ					
25.	เต้นแอโรบิค					
26.	ว่ายน้ำ					
27.	ยกน้ำหนัก/เล่นเวท					
28.	ฟุตบอล และบาสเก็ตบอล					
29.	แบดมินตัน					
30.	สันทนาการ					
กิจกรรมปฏิสัมพันธ์						
31.	คุยโทรศัพท์มากกว่าครึ่งชั่วโมงต่อครั้ง					
32.	พูดคุยกับเพื่อนผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตมากกว่า 1 ชั่วโมงต่อวัน					
33.	ทำกิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์					
34.	ไปแหล่งบันเทิงกับเพื่อน					
35.	เล่นกีฬากับเพื่อน					
36.	ทำงานพิเศษหารายได้เสริมระหว่างเรียน					
37.	เล่นเกมคอมพิวเตอร์มากกว่า 1 ชั่วโมงต่อครั้ง					
38.	ทานอาหารกับเพื่อนหรือครอบครัว					
39.	ไปศึกษานอกสถานที่					
40.	ยืมหนังสือให้เพื่อน					

ตอนที่ 3 รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา

ข้อ	ข้อความ	ระดับพฤติกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ส่วนใหญ่แล้วฉันศึกษาค้นคว้าเนื้อหาวิชาที่เรียนด้วยตนเอง					
2.	ในเวลาเรียนฉันไม่ค่อยตั้งใจเรียน					
3.	ฉันจะเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น ถ้าได้ปรึกษากับเพื่อนๆ					
4.	ถ้าครูปล่อยให้ฉันคิดแก้ปัญหาโจทย์ด้วยตนเองฉันจะทำได้					
5.	ฉันคิดว่าการเรียนให้ได้ดีนั้นจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน					
6.	ฉันพยายามเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้					
7.	ฉันมักจะเลือกเรียนในสิ่งที่ฉันคิดว่าสำคัญเป็นหลักซึ่งอาจจะไม่ตรงกับความคิดเห็นของครูเสมอไป					
8.	ฉันรู้สึกว่าคุณต้องเข้าชั้นเรียนมากกว่าความรู้สึกที่ต้องการอยากเข้าชั้นเรียนจริงๆ					
9.	ในการเรียนแต่ละวิชาฉันคิดว่าฉันสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้นถ้าได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ แทนที่จะเก็บความคิดเห็นไว้คนเดียว					
10.	ฉันยอมรับกฎเกณฑ์หรือรูปแบบการสอนที่ครูกำหนดขึ้น					
11.	ฉันต้องแข่งขันกับเพื่อนเพื่อให้ครูสนใจ					
12.	ฉันสนใจกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน					
13.	ฉันสามารถตัดสินใจได้ว่าเนื้อหาวิชาตอนใดสำคัญ					
14.	ฉันไม่สนใจเรียนอย่างแท้จริง					
15.	ฉันคิดว่าสิ่งที่สำคัญของการเรียนในชั้นเรียนคือ การเรียนรู้ที่จะเข้ากับเพื่อนๆ ได้					
16.	ฉันคิดว่าครูควรชี้แจงให้ชัดเจนว่าอะไรเป็นสิ่งที่นักเรียนจะต้องเรียน					
17.	ในระหว่างการอภิปรายในชั้นเรียนฉันต้องแข่งกับเพื่อนๆ เพื่อให้เพื่อนยอมรับความคิดเห็นของฉัน					
18.	ฉันได้เรียนรู้ในชั้นเรียนมากกว่าการศึกษาด้วยตนเองที่บ้าน					
19.	ฉันเชื่อมั่นในความสามารถของฉันในการเรียนรู้สาระสำคัญที่อาจารย์สอน					
20.	ฉันเบื่อและไม่สนใจเนื้อหาสาระของวิชาที่เรียน					
21.	ฉันเตรียมตัวดูหนังสือสอบร่วมกับเพื่อนๆ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับพฤติกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
22	ฉันรู้สึกว่าคุณสมบัติที่ปรากฏในหนังสือและจากการอภิปรายของครูนั้นถูกต้องเสมอ					
23	ฉันพอใจเมื่อฉันสามารถตอบปัญหาหรือคำถามได้ก่อนเพื่อนในชั้นเรียน					
24	ฉันเข้าชั้นเรียนเพราะต้องการจะเรียนรู้จากครูและเพื่อนๆ					
25	ฉันอ่านหรือศึกษาเนื้อหาامل่วงหน้าก่อนที่ครูอธิบายให้ฟัง					
26	ฉันดีใจเมื่อทราบว่าครูไม่มาสอนหรือมีการงดเรียน					
27	ฉันไม่ชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำเพียงคนเดียว					
28	ก่อนลงมือทำงานที่ครูมอบหมายให้ฉันฉันจะพยายามจะถามครูจนเข้าใจชัดเจน					
29	ฉันคิดว่าจะไม่เกิดผลดีต่อตนเอง ถ้าให้เพื่อนยืมสมุดจดงานและแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนๆ ก่อนเวลาสอบ					
30	ฉันสนุกและพอใจกับกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน					
31	ฉันศึกษาหรือทำรายงานด้วยตนเอง					
32	ฉันเบื่อหน่ายกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน					
33	ฉันรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนๆ เมื่อมีประเด็นปัญหาที่ต้องพิจารณาร่วมกัน					
34	ฉันจะไม่คิดหรือติดตามประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวิชาเรียนถ้าปัญหาเหล่านั้นไม่ได้อยู่ในเนื้อหาที่อาจารย์สอน					
35	ฉันพอใจเมื่อทราบว่าตนเองทำคะแนนได้ดีกว่าเพื่อนๆ					
36	ฉันจะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จก่อนที่จะทำสิ่งอื่นๆ ที่ตนสนใจ					
37	ฉันจะทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยวิธีของตนเองโดยไม่คำนึงถึงเพื่อนๆ จะทำอย่างไร					
38	ฉันมาเรียนเพียงเพื่อให้สอบผ่านหรือจบตามหลักสูตรเท่านั้น					
39	ฉันชอบพูดคุยกับเพื่อนๆ นอกชั้นเรียนเกี่ยวกับความคิดและประเด็นปัญหาที่ได้อภิปรายแล้วในชั้นเรียน					
40	ฉันคิดว่าการอภิปรายมากเกินไปในชั้นเรียนทำให้ครูสอนเนื้อหาไม่ครบตามหลักสูตร					
41	ฉันต้องเรียนแข่งกับเพื่อนให้ได้คะแนนดี					
42	ฉันคิดว่าการเรียนร่วมกับเพื่อนๆ ในชั้นเรียนให้ผลคุ้มค่า					
43	ฉันไม่ชอบให้ครูกำหนดว่าจะต้องเรียนอะไรบ้าง					

ข้อ	ข้อความ	ระดับพฤติกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
44	ฉันพยายามไม่สับสนเพราะกลัวครูจะเรียกให้ตอบคำถาม					
45	ฉันรู้ว่าครูกับนักศึกษาควรมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจนนักศึกษากล้าบอกความจริงเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้					
46	ฉันสนุกที่จะเรียนเมื่อครูจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบ					
47	ฉันต้องการรู้ว่าเพื่อนคนอื่นได้คะแนนอยู่ในระดับใด					
48	ฉันเต็มใจทำงานที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียนไม่ว่างานนั้นจำน่าสนใจหรือไม่ก็ตาม					
49	ถ้ามีประเด็นในบทเรียนที่ฉันสนใจฉันจะไปค้นคว้าเพิ่มเติม					
50	ถ้าไม่สนใจที่จะเรียนรู้กิจกรรมต่างๆ จากชั้นเรียน					
51	ฉันชอบเรียนเวลาที่ครูให้ออกาสอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหา กิจกรรมและมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน					
52	ฉันคิดว่าการเรียนจากตำราและการบรรยายของครูเพียงพอ					
53	ฉันพยายามที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีหรือเร็วกว่าเพื่อนๆ					
54	ฉันชอบที่นั่งในชั้นเรียนที่สามารถได้ยินและเห็นข้อความบนกระดานดำชัดเจน					
55	ฉันคิดเอาเองว่าครูควรจัดการเรียนการสอนอย่างไร					
56	เมื่อฉันมีแบบฝึกหัดมากหรือยากกว่าปกติ ฉันมักจะไมทำหรือทำเฉพาะส่วนที่ง่ายเท่านั้น					
57	ฉันคิดว่าการเรียนรู้เกิดจากการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน					
58	ฉันสามารถเรียนรู้สิ่งที่ยากและสำคัญได้โดยการทำตามคำแนะนำของครู					
59	ฉันชอบกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการแข่งขันระหว่างกลุ่มหรือบุคคลเพราะทำให้ตื่นเต้น					
60	ฉันจะทำงานทันทีที่ได้รับมอบหมาย					

** ขอขอบคุณที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม**

ผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัย**วารสารระดับนานาชาติ**

Sunaree Julapan Rungaroon Sripan and Umpaporn Peerawanichakul. The employment Industrial Education Graduated from Rajamangala University of Technology Phra-Nakhon in Academic Year 2015. Proceedings of the International Symposium on Education and Psychology - Fall Session (ISEP-Fall 2017)

สุนารี จุลพันธ์ และคณะ. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตร
ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. วารสารวิชาการ
และวิจัย มทร.พระนคร ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 หน้า 1-10 (มกราคม – มิถุนายน, 2561)

